

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — —

NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26.

CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

HITLERJEVCI „NEDOLŽNI“

Državni pravdnik proglašuje hitlerjevske prevratne načrte za legalne
Narodni socialisti proglašajo svojega ministrskega kandidata za
psihopata

Berlin, 28. nov. Vsi nemški listi ugotavljajo že sedaj, ko je preiskava še v teku, da bo ostala afera hesenskih narodnih socialistov, ki so pripravljali državni prevrat, za krivce brez posledic. V najhujšem primeru jih bo kvečjemu vodstvo narodne socialistične stranke pozvalo na odgovor, ker so grešili proti strankarski disciplini.

O kakem kazenskem postopanju pristojnega sodišča zaradi te veleizdajniške akcije pa po izjavi vrhovnega državnega tožilca Wernerja, ki je bila včeraj razširjena v neki narodno-socialistični korespondenci, ne more biti niti govora. Werner pravi v svoji izjavi, da v postopanju hesenskih narodnih socialistov ni mogoče ugotoviti ničesar ilegalnega, ker eden izmed zaplenjenih dokumentov izrecno pravi, da hočejo prevzeti oblast samo za to, da bi zatrili komunizem. Iz tega je po njegovem mnenju razvidno, da so narodni socialisti računali, da bodo vrgli vladno in ukinitelj ustavo komunisti, narodni socialisti pa bi zopet napravili red.

To mnenje vrhovnega čuvarja zakonov je za vsakogar, kdor le količkar pozna razpoloženje narodnih socialistov, več kot čudno. Narodni socialisti pod izrazom »komuna« vsekakor ne mislijo tega, kar se mu v splošnem pripisuje, namreč komunistično gospodarstvo in sploh vsako delavsko marksistično skupino, kar dokazuje vsak dan sodne razprave zaradi nacionalističnih napadov na delavce. Vsak hip se slišijo alarmi narodno-socialističnih udarnih čet, kakor hitro se v njihovi bližini pojavi kak »komuna«. Vrhovni državni tožilec odklanja v svoji izjavi tudi vsako sodelovanje policije na Hesenskem.

Izjava državnega tožilca Wernerja je izzvala v javnosti tako presenečenje, da hesenski notranji minister sprva sploh ni mogel verjeti, da bi mogel kak državni funkcionar podati take izjave, in je osebo prosil državnega tožilca Wernerja, naj mu potrdi avtentičnost teh izjav. Posebno začudenje je izzvalo dejstvo, da je državni tožilec podal javno izjavo v zadevi, ki je bila šele v preiskavi.

Tudi nemški državni notranji minister Gröner kaže veliko naklonjenost do narodnih socialistov in je včeraj osebno sprejel Hitlerjevega zaupnika poslanca Göhringa, ki mu je podal svečano legalnostno izjavo. Sodni asessor dr. Best, ki je sestavil narodno-socialistični proglas, se je včeraj zopet pojavil ter je podal izjavo, v kateri izrecno poudarja, da je sestavil vse zaplenjene dokumente. Pri tem naglašja, da se je splošno računalo z možnostjo komunističnega prevrata, zaradi česar so se narodni socialisti pripravili, da ga preprečijo.

Narodno-socialistična stranka pripravlja izjavo, v kateri označuje dr. Schäferja, ki je vso stvar razkril in prijavil oblasti, za psihopata, ki ni odgovoren za svoje dejanje. Trdi se tudi, da je bil dr. Schäfer že obsojen zaradi goljufij z menicami, vsekakor pa je čudno, da ga je narodna socialistična stranka kljub temu, da je vse to vedela, še nadalje kandidirala in določila celo za notranjega ministra na Hesenskem.

Električna cestna železnica v št. Vid

Nova proga bo danes svečano otvorjena — Njen pomen
Cene in vozní red

Ljubljana, 28. novembra
Danes popoldne bo slavnostno otvorjena nova tramvajska proga v št. Vid in izročena prometu. Od 16. ure dalje se bo vršil že reden promet na celi progi Vič—št. Vid.

Z otvoritvijo nove tramvajске proge se prične nova razvojna doba za vse vasi, ležeče ob tej progi. Že ko je mestna občina sklenila zgraditi tramvaj na Vič in v Šiško, je uvidela, da ta proga za razvoj Ljubljane in okolice ne bo zadostovala in da bo treba poleg drugih prog v prvi vrsti speljati tramvaj v št. Vid. Ker je postala stara remiza na Zaloški cesti premajhna in je bilo sklenjeno, da se remiza prenese v Zgornjo Šiško, je postala zgradba proge v št. Vid aktualna, ker bi se sicer končala tramvajska proga sredi med Ljubljano in št. Vidom.

Nova proga v št. Vid, ki bo danes izročena prometu, je uredila želje in gospodarske potrebe občin Zgornja Šiška in št. Vid, deloma celo občine Šmartno pod Šmarno goro, a nič manj ljubljanskega prebivalstva, saj so se gornje občine s tramvajem še tesneje zvezale z Ljubljano, ki je njih gospodarsko, trgovsko in kulturno središče. Neoporečljivo je korist, ki bo imela vse gornje občine od tramvaja, saj je v teh občinah močno razvita mizararska obrt, ki slovi po svojih izdelkih po celi Jugoslaviji in so baš ti obrtniki stalno navezani na Ljubljano radi nakupa raznih potrebščin, nasprotno pa tudi kupci oziroma naročniki iz Ljubljane in iz drugih krajev, ki prihajajo z železnico v Ljubljano, imajo sedaj vedno stalno zvezo s št. Vidom. Veliko korist bodo imeli tudi ostali prebivalci gornjih občin, posebno oni, ki stanujejo v teh občinah, a so uslužbeni v Ljubljani. Nova cestna železnica bo tudi omilila še vedno občutno stanovanjsko krizo, ker bo radi pospešenega in olajšanega prometa pospešila zidanje novih stanovanjskih zgradb od šiške do št. VIDA, kjer je na razpolago dovolj stavbnih parcel po zmernih cenah.

Tudi za ljubljanske prebivalce, ki vedo svojo časa preživijo po pisarnah, trgovinah, delavnicah itd., bo novi tramvaj izrednega pomena. Direktno iz mesta jih bo za mal denar pripeljal daleč izven mesta, kjer so jim na razpolago krasni sprehodi in izletniške točke. Vsak trenutek jim bo omogočeno posejanje lepih vasi v občini Zgornja Šiška, št. Vidu in Šmartnem in krasnih izletniških točk v okolici št. VIDA, kakor Toško čelo, Sv. Katarina, Mala in Velika Trata, Šmarna gora, Rašica itd.

Prevozne cene iz Ljubljane (od glavne pošte) v št. Vid in obratno so bile določene že ob priliki otvoritve proge Šiška—

Vič in znašajo:
za odrasle po Din 1.—
za otroke » 1.50
dijaški vozní listki stanejo mesečno za 2 vozní dnevno Din 50.—, za 4 vozní dnevno pa Din 70.—.

Delavski tedenski vozní listki stanejo Din 12.—, za 2 vozní dnevno.

V predprodaji se prodajajo redni vozní listki v blokih po 25 komadov z 20% popustom in so veljavni 2 meseca od dneva nakupa.

Od 1. januarja 1932 dalje se bodo uvedli mesečni vozní listki tudi za ostale potnike po ceni Din 100.— za 2 vozní dnevno in po Din 120.— za 4 vozní dnevno.

Vozni listki v blokih, delavski in dijaški vozní listki se prodajajo v novi remizi v Zgornji Šiški in v podstacijah na Bleiweisovi cesti od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure, v nedeljah in praznikih pa od 8. do 12. ure.

Nova proga bo izročena prometu danes in otvorjena z veliko slovesnostjo, kateri bodo prisostvovali predstavniki državnih oblasti, mestne občine ljubljanske ter občin Zgornja Šiška in št. VIDA.

Vozni red je urejen tako, da bo od 6. ure zjutraj do 21.30 zvečer reden promet in sicer na progi od Viča do nove remize vsakih 6 minut, od remize dalje do št. VIDA pa vsakih 12 minut, po 21.30 uri zvečer pa vsake pol ure do 24. ure, kakor je razvidno iz naslednjega voznega reda:

Prvi voz zjutraj proti mestu:
iz Viča 6.17, iz Zg. Šiške 6.53, iz št. VIDA 6.03, iz Vodmata 6.15, iz glavnega kolodvora 6.27, iz dolenskega kolodvora 6.16.
Zadnji redni voz proti mestu zvečer:
iz Viča 21.41, iz Zg. Šiške 21.35, iz št. VIDA 21.31, iz Vodmata 21.30, iz glavnega kolodvora 21.34, iz dolenskega kolodvora 21.30.

Nočni promet po končanem rednem voznem redu vozil tramvaj v vse smeri vsake pol ure in sicer:

izpred kavarnе Evropa: ob 22, 22.30, 23, 23.30 in 24. uri
iz št. VIDA proti Ljubljani: 10.05, 10.35, 11.05 in 11.35,
iz Zg. Šiške proti Ljubljani: 10.15, 10.45, 11.15 in 11.45,
iz Viča proti Ljubljani: 10.16, 10.45, 11.16 in 11.45,
iz glavnega kolodvora: 9.57, 10.27, 10.57, 11.27 in 11.57,
iz Vodmata proti Ljubljani: 9.45, 10.15, 10.45, 11.15 in 11.45,
iz dolenskega kolodvora: 9.45, 10.15, 10.45, 11.15 in 11.45.

Vsi gornji vozovi imajo zvezo pri kavarni Evropa, izvenredno dolensko progo, ki ima zvezo na Mestnem trgu.

Izgredi na mednarodnem kongresu za proučevanje razorožitve

Nacionalistična in rojalistična mladina onemogočila zborovanje kongresa

Pariz, 28. nov. Včeraj se je sestal v prostorih gledališča Trocadero mednarodni kongres za proučevanje razorožitvenega problema. Kongresa se udeležuje nad 5000 delegatov, ki zastopajo 30 evropskih držav. Po otvoritvi kongresa so posamezni delegati podali daljše izjave o stališču do razorožitvenega problema. Proti večeru pa je postal položaj zelo napet, ker so navlahtili v dvorano močne skupine nacionalistične in rojalistične mladine, ki so začele govornike motiti z raznimi mediklji. Hrup je vedno bolj naraščal in se je naposled razvil v tak škandal, kakršnega v Parizu

že leta niso doživeli. Demonstranti so razbijali po klopih, žvižgali, kričali in peli, tako da govornikov sploh ni bilo slišati. Edino Paimleveja, ki je zastopal francosko tezo o potrebi jamstev za varnost, so pustili mirno govoriti, nato pa so zopet zagnali tak krik in vik, da je moral predsednik končno zborovanje prekiniti in predčasno zaključiti. Demonstracije so se nato nadaljevale na trgu pred gledališčem, kjer je prišlo do krvavih spopadov. Šele policija na konjih je demonstrante razgnala. Več ljudi je bilo aretiranih.

Proti zaposlitvi inozemcev v CSR

V proračunski debati čl. parlamenta so mnogi poslanci zahtevali, naj se omeji zaposlitev inozemcev

Praga, 28. nov. Ob priliki proračunske debate v poslanski zbornici so se posamezni govorniki dotaknili tudi vprašanja inozemskih delavcev ter zahtevali, naj vlada bolj strogo postopa pri izdaji dovoljenj za zaposlitev inozemcev. Vsi govorniki so ugotavljali, da zavzemajo inozemci najboljša mesta, ki bi jih prav lahko zasedli tudi domačini.

Narodno-socialistični poslanec dr. Šeba je pri tej priliki opozoril, da je mnogo češkoslovških državljanov zaposlenih v ino-

zemstvu, zlasti v Nemčiji, Avstriji in Jugoslaviji. Če bi Češkoslovška zabranila zaposlitev tujcev inozemcev, bi gotovo tudi te države storile isto in posledica bi bila, da bi vsi češkoslovški državljani v inozemstvu prišli ob kruh. Čeprav bi se mogel večji del teh ljudi zaposliti doma, bi jih vendarle mnogo ostalo brez posla, ker je ugotovljeno, da je število češkoslovških državljanov, zaposlenih v inozemstvu, dokaj večje, kakor pa število inozemcev, zaposlenih na Češkoslovškem.

Uvedba agrarnih carin v Angliji

Uvedba kvotnega sistema za žita — Carine na kmetijske pridelke bodo povišane do 100 odstotkov

London, 28. novembra. AA. Vlada je na seji spodnje zbornice naznanila, da bo v kratkem predložila zakonski načrt v zaščito domačega žita in o carinah na uvoz luksuznih poljedelskih pridelkov. Zakonski načrt o zaščiti domačega žita ima namen zagotoviti domačim poljedelcem trg za njihove pridelke ob prihodnji žitni letini. Zakon bo tudi določil maksimalne cene.

Konservativni poljedelski odbor, narodna kmetijska zveza in slične organizacije so se vladi zahvalile za njeno obrambo poljedelskih interesov.

Poročajo, da bo zakonski načrt v glavnem sledil smernicam kvotnega sistema, ki ga je izdelalo poljedelsko ministrstvo že pod delavsko vlado. Ta sistem bo zaenkrat omejen le na pšenico. Pozneje, če se bo obnesel, ga bodo uveljavili tudi za druga žita. Ker so žitni mlini racionalizirani, ne bo težko uvesti kvotni sistem. Cenijo, da se bo tako podražilo žito za 10 šilovov pri četrti.

London, 28. novembra. AA. Vlada bo prihodnji teden predložila spodnji zbornici zakonski načrt o uvoznih carinah na luksuzne pridelke in zelenjavo. Carine bodo uvedene na tele pridelke: črešnje, udece, grozdje, kosmulje, češnje, jagode,

carina bo nadalje uvedena na svežo zelenjavo, kakor na beluš, zeleni fižol, ovetačo, korenje, salato, kumare, gobe, zeleni grah, nov krompir, kofiko in na repo, zatem na cvetlice, rožne grme itd.

Carina bo povišana kakor pri industrijskih izdelkih do 100% po vrednosti blaga. Te carinske poviške bo ujavalo poljedelarsko ministrstvo s posebnimi odloki. Nove carine bodo v veljavi 12 mesecev.

Silen potres v Grčiji

Atene, 28. nov. V Calamati na Peloponezu in v okolici je bil v pretekli noči za beležen hud potres. Mnogo hiš se je porušilo in je katastrofa zahtevala tudi več človeških žrtve. Ranjenih je okrog 100 ljudi. Podrobnosti še niso znane, vendar pa se ve že toliko, da je škoda zelo velika. Grška vlada je v prizadete kraje odposlala vojaštvo, da pomaga pri reševanju. Potresni sunki se še ponavljajo. Med prebivalstvom je zavladala silna panika in ljudje v strahu zapuščajo svoje domove ter prenočujejo na prostem.

Sprejetje nove španske ustave

Madrid, 28. nov. Parlament je v svoji senci seji sprejel zadnje člene ustave tako, da je sedaj ustava v celoti sprejeta. Zaključno glasovanje se bo vršilo najbrž že danes popoldne. Cím bo ustava sprejeta, bo parlament za kratko dobo odgođen, obenem pa bodo razpisane volitve predsednika, ki bodo 10. decembra. Edini kandidat za predsednika je bivši ministriški predsednik Alcala Zamora, čegar kandidaturo podpira vlada. Njegova izvolitev se smatra že kot gotova stvar.

Protihabsburške demonstracije v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 27. nov. Na včerajšnji seji poslanske zbornice je izzval veliko razburjenje govor socialno-demokratskega poslanca Bücklerja, ki se je med drugim bavil tudi s habsburškim vprašanjem. Citiral je govor Ludvika Kossutha, ki vsebuje zelo ostre izraze proti Habsburgovcem. Čitanje tega govora je povzročilo na desni strani zlasti pa med legitimisti veliko razburjenje. Predsednik je izjavil, da ne smatra za takšno, da se citira ravno to antidinastično mesto iz govora Kossutha. Socialisti so nato izjavo odgovorili z velikim nemirnom.

Mušanov o svojem posetu v Angori

Sofija, 28. novembra. AA. Bolgarska agencija poroča: Odgovarjajoč v parlamentu na interpelacijo socialističnega poslanca Bastuhova je predsednik bolgarske vlade Mušanov izjavil, da potuje v Angoro, da vrne turški prestolnici obisk, ki ga je napravil lani turški minister za zunanje zadeve v Sofiji. Cilj bolgarske politike je samo mir in sporazum s sosedi in ostalimi državami. Bolgarska vlada se ne namerava na mednarodnem polju spuščati v nobene špekulacije. Na kraju je Mušanov dejal, da morata Bolgarija in Turčija rešiti vsa ona vprašanja, ki se nanašajo na gospodarstvo.

Protifašistični letalci oproščeni

Berlin, 28. nov. Nedavno v Constanzi aretirani antifašistični letalci in njihovi pomagači so bili izpuščeni na svobodo. Ker so je italijanska vlada odročila kazenskemu predlogu, so se morali aretiranci kaznovati po nemških zakonih samo zaradi kršitve odredb glede potnih listov in zaradi nošenja orožja. Massanesi je bil zaradi ponarejanja listin obsojen na globo 200 mark, zaradi ponarejenega potnega lista na 100 mark in zaradi nanačnega imena na 50 mark. Roselli je bil zaradi nošenja orožja obsojen na 100 mark globo. Italiani Bachiani in nemški pilot Hessner sta bila oproščena. Ali bodo Italijani izgnani iz Nemčije, še ni znano.

Grandi se vrača

Newyork, 28. nov. Italijanski zunanji minister Grandi se je sredi vkrca na parnik »Augustina« za povratek v Evropo. Ob odhodu parnika je prišlo do velikih protifašističnih demonstracij.

Kralj Alfonz v Monakovem

München, 28. novembra. AA. Semkaj je prispel iz Pontaineleauja bivši španski kralj Alfonz. V Münchnu ostane 3 dni.

Dve važni konferenci v Baslu

Pariz, 28. novembra. Kakor javlja »Intransigant«, se bo konferenca zastopnikov vlad upnic in ameriške vlade sestala januarja meseca v Baslu obenem z zasedanjem posebnega posvetovalnega odbora banke za mednarodna plačila. Na ta način bo ves material banke za mednarodna plačila na razpolago članom te konference. Po nadaljnji vesti imenovanega lista se bo za 7. december sklicana seja posebnega posvetovalnega odbora banke za mednarodna plačila omejila na ugotovitev, da je v gospodarskem položaju Nemčije in drugih držav nastopilo resno poslabšanje in bo izdelala tozadevno poročilo za zainteresirane vlade.

Devizne omejitve v Rumuniji

Bukarešta, 28. novembra. Vlada pripravlja ukrepe za zaščito rumunske valute, ki je potrebna zaradi zvišanih zahtev po devizah. Ukrepi bodo omejili devizni izvoz iz države.

Utrditev Cipra

London, 28. novembra. Državni obrambni odbor, ki ima nalogo skrbeti za vojaško zaščito angleškega imperija se bavi trenutno s položajem na otoku Cipru. Odbor je sklenil izpremeniti otok takoj v utrjeno postojanko po vzorcu Malte in Gibraltarja. V vseh pristaniških bodo zgrajene trdnjave, v okoliških vodah pa bo stalno posebno angleško brodogradje za otok Ciper. Vse garnizije na otoku bodo močno ojačane.

Nj. Vel. kralj prevzel pokroviteljstvo nad „Slovanskim večerom“

Ljubljana, 28. novembra. AA. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad »Slovanskim večerom«, ki ga bo priredilo jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrán«.

Opeklina podlegel

Ljubljana, 28. novembra.
Včeraj smo poročali o nesreči, ki se je pripetila v Štepanji vasi, kjer je triletni sinček pleskarskega pomočnika Videniča, Branko, padel v kad kroga, pripravljenege za kuhanje prašičje krme, in zadobil hude opekline po vsem telesu. Otrok so prepeljali v bolnico, kjer so se zdravniki trudili, da mu rešijo življenje, pa je bil ves njihov trud zaman. Davi je nesrečno dete opeklina podleglo.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Šanes ni notirala. V prostem prometu so notirali:

Devize: Amsterdam 2273.64—2280.48, Bruselj 787.16—789.52, Curih 1097.85 do 1101.15, London 197.73—205.23, New York 5649.79—5666.79, Pariz 221.76—222.42, Praga 167.75—168.25, Trst 288.64—294.64.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.05, Pariz 20.185, London 28.30, New York 516, Bruselj 71.65, Milan 26.55, Madrid 43.40, Amsterdam 207, Berlin 122.50, Sofija 3.73, Praga 15.28, Varšava 57.70, Bukarešta 3.07.

Komunalne zadeve pred občinsko upravo

Redna seja občinske uprave — Mesečne tramvajske karte — Delavski azil — Vprašanje trotoarjev

Ljubljana, 28. novembra.

Na včerajšnji seji ljubljanskega občinskega sveta se je takoj po otvoritvi župan dr. Puc v toplih besedah spominjal nedavno umrlega občinskega svetnika g. Aleksandra Kneza, čegar spomin so občinski svetniki počastili s trikratnimi klici: »Slava!«

Po odobrenju zapisnika zadnje seje je občinski svet prešel na dnevni red, na **poročila finančnega odseka**

za katerega je poročal obč. svetnik Ivan Tavčar. Na dnevnem redu je bila določitev voznih cen na tramvaje glede na novo št. viško progo. Tarifa maloželezniške družbe temelji na načelu, da mora biti tramvaj uporabljen za vsakega, še tako revnega človeka, zaradi česar so bile vozne cene za kratke proge določene zelo nizko. Statistika za čas od 1. junija do 30. septembra izkazuje, da uporablja 92,5% vseh tramvajskih potnikov 2—3 delne proge za vozno ceno 1 Din ali 1,50 Din, dočim štiri delne proge za Din 2 je uporabilo komaj 6,3%, petdelnih prog za Din 2,50 komaj dober 1% in šestdelnih prog za Din 3 pa 0,2%. Pri uporabi dvodelnih in trodelnih prog se z bloki znižuje vozna cena še za nadaljnjih 20%. Nova progna od Ljubljane do St. Vida je dolga približno 6 km in je razdeljena na 6 delnih prog. Zato bo znatno znižala ceno po tarifi 3 Din. Ta cena je za potnike, ki se redko vozijo, popolnoma primerna, za one pa, ki so stalno dan za dnem navezani na cestno železnico, pa je na vsak način previsoka, čeprav bi se posluževali blokov z 20% popustom. Potnikom, ki se stalno vozijo s tramvajem, je pač treba nuditi gotove ugodnosti v obliki mesečnih kart, vendar pa samo za vožnjo, ki so potrebne, da se pripeljejo v mesto in nazaj. Zato je predlagal finančni odsek, naj se sprejme predlog Maloželezniške družbe, da se določijo za mesečne karte nastopne cene: do 6 delnih prog za dvakratno vožnjo Din 100, do 6 delnih prog za štirikratno vožnjo Din 120, nad 6 delnih prog za dvakratno vožnjo Din 120 in nad 6 delnih prog za štirikratno vožnjo Din 160, vendar tako, da se izdajajo mesečni listki samo za določeno progno in veljajo ob delavnikih od 6. zjutraj do 9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 6. zjutraj do 12. opoldne.

Ko je še predsednik Maloželezniške družbe obč. svetnik dr. Fetič priporočal odobritev predloga, je bil soglasno sprejet.

Odprava doklad na uslužbenški davek

Poročevalec finančnega odseka je nadalje poročal o samostojnem predlogu obč. svetnika Kosma, naj se ne pobira doklada na uslužbenški davek od izrednih dohodkov delavcev in nameščencev. Mestna občina je namreč na podlagi odobrenega proračuna za l. 1931 upravičena, da po določilih čl. 97. zakona o neposrednih davkih pobira splošno doklado 60% tudi od prejemkov, ki jih navaja čl. 96. Brez dvoma bi izvajanje teh določil obremenilo male ljudi, ki prejemajo odškodnino za nadurno delo ali nočno delo, zaradi česar je predlagal fin. odsek, naj se odobri amandement k proračunu, da kljub določilom čl. 97. zakona o neposrednih davkih v zvezi z določili čl. 96. mestna občina ne bo pobirala občinske doklade 60% od dohodkov do 1000 Din, za katere se pobira državni uslužbenški davek v izmeri 4%.

Zgradba delavskega azila

Sledilo je daljše poročilo o zgradbi delavskega azila v Ljubljani, o kateri je poročal naš list že včeraj. Ob zaključku je poročevalec predlagal naslednje:

1.) Mestna občina sprejme od javne Borze dela v Ljubljani brezobrestno posojilo v znesku 4 milijonov Din, da zgradi Delavski azil s prostori za javno kuhinjo in javno Borzo dela v Ljubljani. Brezobrestno posojilo vrne mestna občina javni Borzi dela tekom 35 let in enakih letnih anuitetah, počenši s 1. januarjem 1933. Azil je last mestne občine, ki ga tudi upravlja. Delavskega azila občina ne bo prodala ali uporabljala za druge namene brez pristanka upravnega odbora javne Borze dela v Ljubljani in centralnega odbora za posredovanje dela.

2.) Delavski azil zgradi mestna občina na parceli, kjer stoji sedaj mestni dohodarstveni urad na oglu Gosposvetske in Bleiweisove ceste. Mestni dohodarstveni urad se najpozneje do 1. maja 1932 preseli v Kresje, hišo meščanske imovine.

3.) Z nadzorstvom nad gradnjo Delavskega azila se poveri odsek, ki vodi gradbo zavetišča kralja Aleksandra.

O tem predlogu se je razvila obširna debata, v katero je poseglo 15 govornikov. Vsi govorniki so bili soglasni za prvo točko predloga, da se zgradi delavski azil v Ljubljani, mnenja pa so se delila v glavnem glede prostora, na katerem naj bi se postavila stavba delavskega azila.

Končno je bil predlog finančnega odseka, naj se delavski azil zgradi na vogalu Gosposvetske in Bleiweisove ceste, sprejet z 24 glasovi proti 21.

Magistratna telefonska centrala

Na predlog finančnega odseka je bilo sklenjeno, da se dovoli 15.000 Din iz proračunske rezerve za razširjenje telefonske centralne na magistratu za nadaljnjih 10 števil.

Za vzdrževanje mestne avtomatske telefonske centralne se sklene s Jugoslovensko Siemens d. d. varnostna pogodba, po kateri ima izvršiti vsa popravila proti odškodnini 6000 Din za četrta leta. Sklenjeno je bilo, da se v to svrbo za letošnji iz

proračunske rezerve potrebna vsota 6000 Din, v prihodnji proračun pa vnese vsota 24.000 Din.

Razne finančne zadeve

Za adaptacijo uradnih prostorov meroizkusnega urada na Grudnem nabrežju št. 17 se dovoli 7000 Din iz proračunske rezerve.

Nadalje je bilo sklenjeno, da se premešča električni uri s Franciskanskega mosta in iz Zvezde na Ambrožev trg in na Karlovski most, za kar se dovoli iz proračunske rezerve 25.000 Din. Sprejeta je bila tudi resolucija občinskega svetnika Frelha, ki jo je podpiral tudi občinski svetnik Rebec, naj se poskrbi za razsvetlitev ure na Franciskanski cerkvi.

Prošnjam Karla Struklja, Martina Orehka in I. Vadmala za odprodajo mestnega sveta v Koleziji ob Gerbičevi ulici, se je ugodilo, obenem pa se je tudi reviziral sklep o odprodaji tamkajšnjega mestnega sveta mestnemu uslužbenecu Plešku in toliko, da se mu prodaja kakor drugim zemljiščam po 14 Din m².

Za napravo podaljšane pročelja ob glavni tržni lopi na Pogačarjevem trgu se dovoli iz razpoložljivih sredstev 4000 Din. Pritožba proti prirastkarini zadruge »Sluškinjski dom«, Josipa Pretnarja in Franca Bregarja, se je deloma ugodilo in so se dovolile razne olajšave.

Poročila gradbenega odseka

Za gradbeni odsek je poročal podžupan prof. Evgen Jarc. Na njegov predlog je bilo sklenjeno, da se dovoli kupcem Koslerjevega sveta ob Celovski cesti zazidava s trinadstropnimi hišami. Ugodeno je bilo prošnji Rajka Turka za parcelacijo njegovega zemljišča ob Vilharjevi cesti.

Glede otvoritve Kotnikove ulice je bil odobren sporazum s posestnikom Tardini, ki mu plača občina za odstop potrebne vsote 40.000 Din.

Soglasno je bil sprejet predlog občinskega svetnika Frelha, da se ne izda stavbno dovoljenje za kiosk na vogalu Dunajske in Vodovodne ceste.

Pravilnik o napravi trotoarjev

Gradbeni odsek je predložil v odobritev nov pravilnik za napravo trotoarjev, po novem gradbenem zakonu, ki stopi v veljavo 16. decembra. Po tem zakonu mora občina sama narediti potrebne trotoarje, lastniki ob cesti ali ulici ležeh posestev pa morajo občini povrniti vse efektivne stroške za napravo trotoarja ob njihovem posestvu.

Novi pravilnik zato določa, da bo občina po dovršitvi trotoarja prizadelemu posestniku izstavila račun, ki ga bo treba plačati tekom enega meseca po dostavitvi.

Na utemeljeno prošnjo lahko občina dovoli tudi odplačevanje v obrokih do dobe 3 let, ako so v ta namen občinska sredstva na razpolago ali pa se doseže sporazum s tvrdko, ki izvršuje dela. vendar se v tem slučaju zahtevajo tudi obresti v oni višini, ki jih bo mestna občina plačevala za najetje zadavne obratne glavnice ali pa proti obrestni meri, ki se določi prav tako sporazumno z dotičnim podjetjem. Obročno odplačevanje se lahko v posebnih izrednih slučajih podaljša do največ 5 let, kar se lahko zgodi samo na predlog gradbenega odseka in s pristankom finančnega odseka občinske uprave.

Pa krajši debati je bil pravilnik o napravi trotoarjev sprejet, kakor ga je predlagal gradbeni odsek.

Za personalno pravni odsek je poročal obč. svetnik dr. Bohinjec o raznih prošnjah za zagotovilo sprejema v ljubljanski domovinski zvezi, ki jim je bilo ugodeno.

Nato je župan ob pol 8. zvečer javno sejo zaključil ter odredil tajno.

Tajna seja

Na tajni seji je občinski svet sklepal o prošnji gasilnega društva za severni del mesta, da se mu izda pravica za gašenje ki mu je magistrat ni dovolil. Prošnji oziroma pritožbi proti odloku magistrata je občinski svet ugodil. Nadalje je bil zagotovljen sprejem v domovinski zvezi nekega primorskega rojak. Sistematično se mesto konceptnega uradnika za finančno-davčno stroko. S polno pokojnino se upokoje direktor mestne elektrarne in vodovoda g. Čiuha, mag. nadsvetnik Fr. Govekar in svetnik mag. knjigovodstva Spell. Vdovi mestnega zidarskega delavca Mariji Babnik se dovoli do preklica milostna preživnina 500 Din na mesec. Upokoji se dohodarstveni sprejemnik Ivan Vončina.

Prošnja mestnega arhivarja Vladimira Fabjančiča za podaljšanje brezplačnega dopusta je bila odklonjena.

Pride!

Max Pallenberg kot Dober grešnik

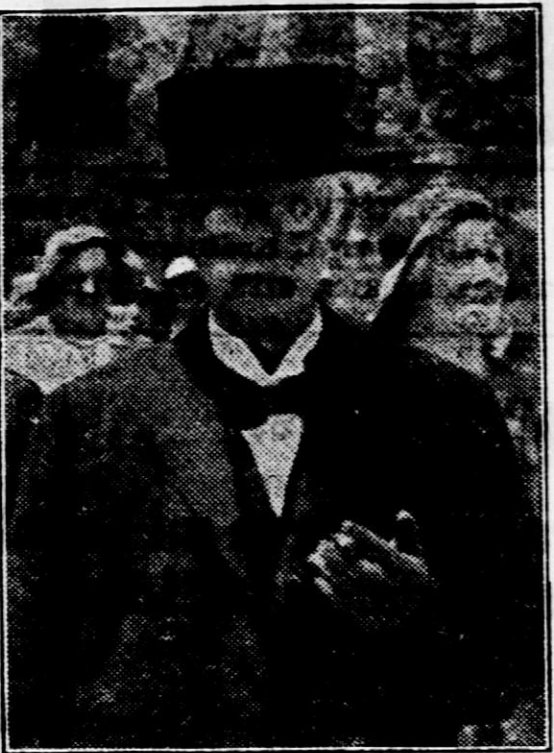
Režija Fritz Kortner

Jubilej dobrotnika otrok

Ljubljana, 28. novembra.

Na humanitarnem polju, zlasti pa za varstvo naše revne dece, ima v Ljubljani malo kdo toliko zasluga, kakor g. Viktor Cantoni, ki je včeraj obhajal 80-letnico svojega rojstva. Še krepak in vedno delaven za svoje varovanje, šentjakobske solarčke.

Jubilantov ded se je preselil v Ljubljano ob času francoske lirije in postal najznamenitejši juvelir v deželi, ki je zalagal z zlatino in dragulji francoske ofidije prav tako kakor premožne ljubljanske meščane, zlasti pa aristokracijo. G. Cantoni hrani še celo zbirko relikvij na to slavno dobo naše dežele, obenem pa varuje polno spominov na življenje v tisti lepi dobi.

Kot sin premožnega trgovca z manufakture je mladi Viktor vstopil v gimnazijo, kjer je bil sošolec pokojnega pisatelja dr. Ivana Tavčarja. V mladostnih letih sta si bila najboljša prijatelja in dr. Tavčar je sošolca tako spoštoval, da mu je dal ob vsaki svečani priliki na razpolago svojo kočijo. Cenil je namreč v njem njegovo zlato srce, ki je vse življenje utrjalo za revno dečo.

Po absolviranih trgovskih študijah na Mahrovcih je jubilejant otvoril svojo trgovino s specerijo, ki je kmalu zaslovela tudi po deželi, posebno radi so pa v njegovo trgovino nasprotni Florijanske cerkve hodili Dolenjci, češ pri »Pri suhem« kupiti ta je najbolj pošten! V svetovni vojni je g. Cantoni svojo trgovino prodal in se naselil v svoji hiši na Mestnem trgu števil. 12, kjer je letos obhajal tudi zlato poroko s svojo soprogo Leopoldino, ki je hči stare ugledne kamniške rodbine Jočminikov. Krepke starosti svojega predobrega očeta se pa ob jubileju veselita njegovi dve hčeri, od katerih je Hela soproga inženjerja v ladjedelniški »Danubius« v Budimpešti, gospa Marta ima pa za moža g. Klemenčiča, knjigovodjo pri tvrdki Hamann.

Njegovega jubileja bi se pa moralo spominjati tudi ogromno odraslih ljubljancov, ki jim je bil prav krušni oče, ko so bili še majhni. Dobrotnik mladine je namreč vse svoje življenje v največjo požrtvovalnostno deloval v leta 1868 ustanovljenemu Društvu za mladinsko skrb, ki ima še sedaj v lastni hiši v Florijanski ulici, kjer ima svoje zavetje tudi šentjakobski gledališki odor, otroško zavetišče. Ko je industrijskega Samassa odločil blagajniške posle, je skrb za blaginjo prevzel jubilejant, ki te posle vodi z vso požrtvovalnostjo še danes, predvsem pa tudi skrb, da blaginja ni nikdar prazna, saj v zavetišču dobiva hrano po 60 do 80 otrok dnevno. Takega moža so se seveda spominjali tudi v svetovni vojni in ga poklicali v službo, da je zbral in razpošil darove našim vojakom na fronto.

Plemenitemu dobitniku, ki še danes vse svoje moči posveča lajsanju vsak dan večje socialne bede, naše najiskrenejše čestitke za željo, da bi bilo našemu mestu njegovo zlato srce ohranjeno do skrajnih meja človeškega življenja.

Komorni koncert

Pred svojim odhodom v Pariz, kjer bo nadaljeval svoje violinske studije, je priredil g. Karlo Rupel v družbi profesorja Janka Ravnika včeraj koncert, ki ga moramo z ozirom na svojevrsten program in odlično umetniško izvajanje obeh prirediteljev šteti med najlepše komorno-glasbene domače dogodke. Program je obsegal Mozartovo sonato v G-duru, ki sicer od violinista ne zahteva velikih zunanjih tehničnih spretnosti, ker je pianistični part dokaj bogatejši, kot violinski, vendar je treba zanj zelo mnogo poglobitve, izdelanosti tona, zlasti pa odtehtanosti posameznih mestoma frapantno sodobno pisanih varijacij v drugem delu. Princip stopnjevanja programa, ki dokazuje tudi zrelo prireditveno prakso obeh umetnikov, utemeljuje po Mozartu Campagnoli-Cortijev »Andantino con variazioni«, ki je v nasprotju z Mozartom spremljajočemu pianistu odmeril akopejši del, dal pa violinistu stopnjevale po priložnosti, da je pokazal točen violinski ton ter čisto izoblikovano tehniko. Skladba sama se drži klasičnega stila. Poljak Aleksander Tausman nas je nekoliko razočaral. Ne sicer po spretni kompozitorni tehniki, pač pa po svojih glasbenih mislih, ki očito kažejo močan impresionistični francoski vpliv. Prijatelj Ciril jo je izvrstno pogodil, da je imenoval Tausmana malega poljskega Debussyja.

Njegova »Sonatina« ima kar pet sicer kratkih stavkov in je bolj silna mali suiti. Ko bi slišali v ostalem ljubljano kompozicijo par let prej, bi nas morda bolj zanimala, tako pa kaže vsled citiranja foxtrojnih ritmov in že omenjenega impresionizma polpreteklo sodobnost. Oba imajo sta ji pa posvetila svojo pozornost in vse svoje veliko znanje. Najvišjo stopnjo uspeha sta pač dosegla s poslednjo točko programa, za Ervina Schulhoffa »Sonato«, ki je vplivala kot odkritje in ki kaže originalno bujno kompozitorno invencijo široko razpredenih tem, muziko pestro in brez kratkospasnosti, ki je »moderne« tako mnogokrat lastna, in ta zajame ter drži v napeti pozornosti poslušalca do konca. V resnici polnokrona, od izvajalcev najvišjo muzikaliteto in tehniko zahtevajoča glasba. Oba, g. Rupel in g. Ravnik sta s Schulhoffom na mah prodrla in si priborila ogromen uspeh. Aplavza brez konca in kraja! Morala sta dodati, če se ne motim, še kos Mozarta. G. Janko Ravnik je prejel tudi šop cvetlic.

Publike je bilo mnogo, čemur sem se čudil, saj je pri nji v zadnjem času občutno otopel čut za lepo umetnost. To naj bo izvajalcema v tehno potrdilo in bodrilo do njunega nadaljnjega pravega in plemenitega umetniškega dela.

Publike je bilo mnogo, čemur sem se čudil, saj je pri nji v zadnjem času občutno otopel čut za lepo umetnost. To naj bo izvajalcema v tehno potrdilo in bodrilo do njunega nadaljnjega pravega in plemenitega umetniškega dela.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.
Sobota, 28. novembra. Trije vaški svetniki. Znižane cene. Izven.
Nedelja, 29. novembra ob 20.: Pri belem konjčku. Znižane cene. Izven.
Ponedeljek, 30. novembra. Zaprt.
Torek, 1. decembra: Trije vaški svetniki. Izven. Znižane cene.

»Trije vaški svetniki« v letošnji sezoni prvič na odru naše drame danes zvečer ob 20. Zasedba običajna, le učitelja igra g. Gregorin. Župnika pa g. Drenovec. Cene so znižane dramske.

Nedelja v ljubljanski dram. V nedeljo dne 29. t. m. je v dramo samo ena predstava in sicer ob 20. zvečer. Vprizori se veseloliga »Pri belem konjčku« v običajni zasedbi, po znižanih cenah.

OPERA

Začetek ob 20.
Sobota, 28. novembra: Dežela smehljaja, opereta. Premijera. Izven.
Nedelja, 29. novembra ob 15.: Viktorija in njen huzar. Znižane cene. Izven. — Ob 20. Prodana nevesta. Znižane cene. Izven.
Ponedeljek, 30. novembra: Knez Igor. Slavnostna predstava v proslavo narodnega praznika. Red D.
Torek, 1. decembra ob 15.: Zaročil. Mladinska predstava društva Atena.

Operetna premijera. Zvečer ob 20. bo v operi premijera Leharjeve najnovejše operete Dežela smehljaja. Opereta je izvrstno nastudirana ter bo imela prav gotovo tudi lep uspeh. V glavnih vlogah nastopijo gospe Poličeva, Ribičeva, dalje gospodje Banovec, Peček, Zupan. Prvo dejanje se vrši v salonu grofa Lichtenfelsa na Damaju, drugo in tretje v palači v Pekingu. Opereto dirigira kapelnik Nefat, režija in koreografija je Golovinova. Predstava je izven abonmana.

Nedelja v ljubljanski operi. V nedeljo 28. t. m. bosta v operi dve predstavi: popoldne ob 15. Viktorija in njen huzar po znižanih cenah, zvečer ob 20. pa Prodana nevesta. Vlogo Marinke poje gd. Majdičeva, Janka g. Banovec, Kecalja g. Josip Križaj in Vaška g. Kovač. Opero dirigira kapelnik Nefat. Veljajo znižane operne cene.

Opozarjamo na slavnostno operno predstavo v proslavo narodnega praznika, ki bo v ponedeljek, dne 30. t. m. Vprizorila se bo Borodinova opera »Knez Igor«. Predstava je za red D.

Radioprogram

Nedelja, 29. novembra.
9.30 Prenos cerkvene glasbe; 10.00 Versko predavanje; 10.30 Reportaža z Narodnega muzeja; 11.00 Salonski kvintet; 12.00 Čes, dnevne vesti, plošče; 15.15 Dekliška ura; 15.45 citre in petje; 16.00 K. Zakrjšek: Našim izseljencem; 16.30 Oton Zupančič: Duma, recitira M. Stare; 17.00 Ka. Meško: »Matie, drama; 20.00 Ribniški večer; 21.15 Operetni večer; 22.15 Salonski kvintet; 23.00 Napoved programa.

Ponedeljek, 30. nov.
12.15 plošče; 12.45 Dnevne vesti; 13.00 plošče, borza; 17.30 Pevski zbor M. ženske r. gimnazije; 18.00 plošče; 18.30 Predavanje prof. Fr. Pengova: Iz anatomije in filozofije človeškega telesa; 19.00 Čočina; 19.30 zdravstvena ura; 20.00 Dr. Lojze Campa: Vzroki brezposelnosti; 20.30 Muzika 40. p. p. Triglavskega; 22.30 Poročila.

Z Jesenic

— Pomagajte našim revnim otrokom! Na Jesenicah so v torek 24. t. m. osnovali, na pobudo tukajšnjega učiteljskega in jese-niških gospi, odbor, ki ima nalogo pomagati revni solski mladini v tej težki dobi. Odbor namerava prirediti božičnico, kjer bi obdaroval revno, slabo oblečeno in zapuščeno dečo. Ker pa je taka akcija in prireditve pretežno breme za odbor sam, prosimo vse naše soseščane, da bi mu pri tem socialnem delu šli kolikor mogoče na roko ter podprli njegovo delo bodisi s kakršnimi-koli darili in prispevki. Clani odbora bodo v drugem tednu prireditvi s ponedeljkom, po mestu pobirali prispevke za božičnico. Kli-čemo vsem, odprite roke in pomagajte našim množičnim revnim otrokom! Predsednica odbora je g. lekarnarjeva Justina Zabkar, podpredsednica g. Liza Sitar, blaginjakarja g. dr. Marčičeva, od-bornice pa g. dr. Obersnelova, g. Potra-čnik, g. Vrabec, g. Rostohar, g. inž. Sapljeva, gd. Metka Vidmarjeva i. t. d.

Neodvisen.

— Praykar sva srčala trgovca Sit-nika. Zakaj ga nisi pozdravil?
— Saj sem včeraj poravnal zadnji zaostanek računa.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 28. novembra katoliška: Eberhart, Gregor, Sostan, Lekija, pravoslavci: 15. novembra, M. Gurije. Jutri: Nedelja, 29. novembra katoliška: Adventna, Saturnin, Skoromir, pravoslavci: 16. novembra: Matej.

DANASJNE PRIREDITVE

Kino Matica: Moja žena hohštaperica. Kino Dvor: Nagrada na glavo. Kino Ideal: Beg iz legije. ZKD: Pat in Patachon se učita govoriti! ob 14.30 v kinu Matici. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva redni očni zbor ob 20. pri Mraku. »Sočas: Predavanje dr. Böhma ob 20.30 »Pri Levu.

PRIREĐITVE V NEDELJO

Kino Matica: Moja žena hohštaperica. Kino Dvor: Nagrada na glavo. Kino Ideal: Beg iz legije. ZKD: Pat in Patachon se učita govoriti! ob 11. v kinu Matici. Komemoracija ob tridesetdnevnici dr. Slavikove smrti ob 11.30 v dvorani Trgovskega doma. Československá Obec ob 16. v Narodnem domu predstava lutkovnega gledališča.

SPORT

Ilirija : Slovan na igrišču Ilirije ob 13.15. Primorje : Svoboda na igrišču Ilirije ob 14.45.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Danes premiera!

Končno je prišla
v Ljubljano

In z njo sijajni dunajski komik

Fritz

Grünbaum

Njegovim izvrstnim dovtipom se boste smejali od vsega srca!

Žene in dekleta!

Kaj zmoreta kot zaveznika ženska in žid, da napravita lahko iz čisto malega bančnega uradnika visokega in bogatega bančnega ravnatelja, vam bo pokazala

Käthe Nagy

v tej izborni veseloligri.

Kupite takoj vstopnice in oglejte si ta spored! Poslušite se predpovedi dnevno od 11. do 1/2 13. ure.

Dopolnilo najnovejši

Foxov zvočni tednik

Predstave danes ob 4., 1/2 8., in 9 1/2 zvečer — jutri v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Malo pojasnila

Misli o moderni glasbi niso bile v pomenu, ki ga je včeraj objavil »Slov. Narod« točno opredeljene. Moje mnenje o moderni glasbi je sledeče:

Glasba ostane glasba, pa naj se nam javi v klasični ali v moderni obliki. Pri-devek »moderne« še dolgo ni izpričevalo dobre skladbe. Med modernimi skladbami imamo prav toliko slabih, kakor med stari-mi. Za plaščem modernosti se skriva večkrat pomanjkanje invencije in neta-len-tiranost. Vsaka skladba, ki je ni sklada-telj doživel ne more poslušalcu do srca. Glasba je umetnost in se ne sme nikoli ponižati v dekle mode. Kar je dobrega bo ostalo, tudi brez vsiljive, včasih čifutske reklame. Glasbo moramo soditi po vse-bini ne pa po tem ali je moderna ali ne.

Zadnji stavek 6. odstavka se mora glasi-ti: »da se je Grafika izmed žborov kar jih je v zadnjem času posetilo Prago, se najbolj postavila« S tem seveda ni zbor Glasbene Maticе prav nič tangi-ran. Adolf Gröbming.

Pevski kvintet „Ljubljana“ na novinarskem koncertu

Razgovor z vodjo kvinteta g. Mirkom Premelčem —
Kvintet je bil ustanovljen pred letom dni

Ljubljana, 28. novembra. Na novinarskem koncertu nastopi tudi pevski kvintet »Ljubljana«, ki so v njem gg. Grobeljšek, Gril, Premelč, Plevelj in Križnar. Vodi ga in sodeluje kot prvi basist oziroma baritonist-solist g. Mirko Premelč. On in g. Gril sta na ljubljanski železniški direkciji, drugi trije pa v privatnih službah. G. Premelč stane pri šmarternem pri Litiji ter se mora voziti dan za dnem v Ljubljano in nazaj, še celo

žrtve sta in še prenašata Vinko in Slavo, vsi skupaj pa s trdno voljo in iskreno ljubeznijo do lepega petja žrtvujemo skoraj vse proste ure za napredek.

Mimogrede naj omenim, da smo si na deli tme našega mesta zgolj iz tradicije in ljubezni do rojstnega, oziroma kraja, kjer prebivamo in služujemo.

Odkar nam je želez. glasb. društvo »Sloga« radevolje prepustilo res primeren lokal za vaje — za kar mu gre naša naj-

ob sobotah popoldne prihaja v Ljubljano na skušnjo.

Zglasili smo se pri g. Premelču in ga naprosili, naj nam pove kaj o tem odličnem kvintetu. Rad se je odzval naši prošnji in nam pravi:

— V današnjih časih, ko se mora človek na vse mogoče načine boriti za obstanek, je — vsaj meni se zdi tako — precej težko žrtvovati svoj prosti čas v kulturne namene. O gmotni koristi pri tem je sploh odveč govoriti. Moralna korist je pa tudi največkrat zelo majhna, vsaj pri nas Slovincih, kjer je prišlo že v navado, da se hoče vsak nov, akoravno še tako idealen pokret, uničiti s nepoštenimi intrigami že v kalu, namesto da bi se mu dalo potrebno impulz in podpore.

Toda idealist ne pozna ovir! Akoravno sem kot tak v 15letnem glasbenem delovanju prejel že marsikatero bridko izkušnjo in je malo manjkalo, da nisem virgel vsega skupaj v koš, mi vendar ni dala žilica miru.

Baš pred enim letom se je znašlo nas pet. Preizkusili smo se in si prisegli zvestobo. Začetek poti je bil trnjev — lokal, klavir, note in čas, vse to nam je delalo preglavice. Hvala bogu smo vse premostrili. Da ne zamolčim, glavne materialne

iskrenejša zahvala — nam gre delo mnogo lažje od rok.

Sestajamo se redno trikrat na teden ob opoldanskem urah, ko smo vsi prosti — seveda največkrat tudi brez kosila — in ob sobotah zvečer, ter neumorno vadimo. Akoravno tu in tam kdo zbolí, se sestanejo ostali, ker se večinoma ne gleda na samostojnost pevec in se največkrat slabši pevci naslanjajo na boljše — torej samo »da masa nekaj izda; v kvintetu mora biti prvi kot zadnji samostojen, trden kot skala, v celoti pa vsi kot eden. Zato je treba vaje in zopet vaje! Kdor je kdaj pel v taki formaciji ali pa še poje, dobro ve, koliko truda in trdne volje zahteva vsaka, še tako primitivna pesmica.

Študiramo najrazličnejše starejše in novejšje skladbe. Najbolj pri srcu so nam pesmi liričnega značaja in pa narodne. Tudi sam sem jih nekaj sharmoniziral — seveda v prvi vrsti za nas — in jih že šudiramo. Tako si od dne do dne izpopolnjujemo program, ki ga nameravamo ponesti tudi na deželo med ljudstvo, ki ljubi lepo pesem.

S trdnim upanjem v boljše bodočnost, nesebično in trdno voljo hočemo napredovati in dajati narodu vsaj duševne hrane in razvedrila.

Varčujmo na pravem mestu

Občinski proračun — Stališče »Saveza gradov« ter trgovskih krogov

V zadnjem času so prefele mestne občine od državne uprave navodila glede sestave proračunov za leto 1932. V navodilih se večkrat in izrecno poudarja, da se morajo prejemniki mestnih uslužbencev — kjer so leti prejemniki višji — znižati na prejemke državnih uslužbencev. To kličljivo vprašanje se je že v raznih straneh vsestransko razmotrivalo in končno vedno ugotovilo, da sedanji prejemki občinskih uslužbencev še vedno niso na višini, da bi zadostili današnjim življenjskim prilikam ter vsakdanjim najnujnejšim potrebam.

Tudi občinsko uslužbenstvo se prav dobro zaveda težkega gospodarskega položaja, v katerem danes žive prav vsi sloji — od pridobitnih krogov do najnižjega delavca in ročnega delavca. Nikakor pa ni v interesu splošnosti, da bi se posamezne tiralo v popoln obup ter jim odvzelo možnost skromnega življenja.

Zastopniki občinskih uprav, zbrani na seji poslovnega odbora Saveza gradov, ki se je vršila meseca oktobra letos v Ljubljani, so sami uvideli, da se prejemki občinskih uslužbencev nikakor ne morejo zniževati še nadalje, ker so šle posamezne občine v tem pogledu že itak do skrajnih mej.

V spomenici na pristojna ministrstva je »Savez gradov« to svoje stališče tudi vsestransko podprl ter pojasnil, da so prejemki občinskih uslužbencev v večini primerih celo nižji od prejemkov državnih uslužbencev, in sicer zategadelj, ker občinski uslužbenci ne uživajo olajšav polovične vožnje po železnicah in parobrodih, da tje brezplačnega zdravljenja v bolnišnicah, ugodnosti raznih nabavnih zadrug ter tudi ne prejemajo honorarjev za poslovanje komisij izven uradnega okoliša. Delo občinskih uslužbencev je namreč koncentrirano v uradu samem ter zato nimajo občinski uslužbenci nikakih komisij izven teritorija svojih občin, katere komisije bi jim donosale k rednim službenim prejemkom še posebne honorarne bonitete.

To načelo je sprejelo tudi ljubljansko mestno načelstvo pri sestavi novega ljubljanskega proračuna za leto 1932. Načelstvo Ljubljane je bilo že preje znižalo svojim uslužbencem prejemke s tem, da je odredilo, da uslužbenci sami plačujejo uslužbenški davek in druge javne davke ter da

so se jim znižale rodbinske draginjske dolžade in ukiniti pavšal za pisarniške potrebine.

Splošno znano je, da so prejemniki državnih uslužbencev, kljub olajšavam, precej nižji in da žive uslužbenci skrajno skromno. Posledice splošne gospodarske krize čutijo vsi pridobitni sloji, ker državni uslužbenci se morajo odreči marsikomu, kar je vsakemu inteligentu za življenje tudi neobhodno potrebno.

To so uvideli brez izjeme vsi načelniki jugoslovenskih mest in so štedno usmerili le na to, da se število mestnih uslužbencev ne pomnožuje brez skrajne potrebe ter da se zmanjšajo vse investicije, ki ne posejajo v brezposelnost in splošno socialno bedo.

Da je to stališče povsem pravilno, nam najbolj jasno pove članek v Trgovskem listu z dne 24. t. m., ki izraža naziranje ljubljanskih in sploh slovenskih trgovskih in obče pridobitnih krogov.

Članek se glasi:

V zadnjem času se je v navodilih, kakor naj se izvede varčevanje v samoupravnih proračunih, ponovno omenjalo tudi službene prejemke samoupravnih (občinskih) nameščenec. Službeni prejemki občinskih nameščenec naj bi se po teh navodilih dočela izenačiti s prejemki državnih nameščenec. Po besedilu navodil gre tam, kjer občina plačuje svojim uslužbencem višje prejemke nego država, za znižanje na izmero prejemkov državnih nameščenec.

V naši javnosti so posebno gospodarski krogi ponovno zahtevali, da se izvede v samoupravnih gospodarstvih skrajno varčevanje. Gospodarski krogi so v akciji za izvedbo varčevanja stavili tudi konkretne predloge vendar pa ti krogi niso šli tako daleč, da bi zahtevali znižanje prejemkov občinskih uslužbencev, kjer ti presegajo prejemke državnih nameščenec. Gospodarski krogi stojijo in bodo vedno stali na stališču, da je vsak delavec vreden svojega plačila in da mora za svoje delo prejemati toliko, da more on in njegova družina stano primerno izhajati. Ali in v kolikoso državni nameščenec primerno plačati, je pa, če beremo uradniška glasila in čujemo, koliko znaša plača tega ali onega uradnika, vsekakor, da rabimo najmilejši izraz, najmanj sporno.

Pevski zbor »Grafike«, ki nastopi na letošnjem novinarskem koncertu 1. decembra v Unionu. O zboru samem smo poročali obširneje včeraj.

Če motrimo razne občinske proračune, pač hitro opazimo, da v večini primerov službeni prejemki ne tvorijo takih izdatkov, da bi bistveno vplivali na višino občinskih bremen, ako izvajamo sporadične primere, v katerih je število nameščenec res veliko. Vendar pa tudi v teh primerih ne gre vedno toliko za hipotrofično občinskih nameščenec, kakor za dejstvo, da se posli prenesenega delokroga od dne do dne množijo in morajo občine imeti pač toliko nameščenec, da morejo svoje posle tkoče opravljati.

O priliki, ko postaja aktualno vprašanje, da se službeni prejemki občinskih name-

ščenec reducirajo, smo smatrali za potrebno, da ugotovimo, da gre taka redukcija preko intencij gospodarskih krogov, ki stojijo slejkoprej na stališču, da bo imela akcija za varčevanje samo takrat popoln efekt, če bodo občine v smislu navodil v sedanjih težkih časih res prenehale z večkrat vsaj trenutno še ne aktualnim in potrebnimi investicijami na račun tkočih izdatkov, temveč bodo bremena iz teh investicij krile z dolgoročnim posojili, kajti o popolni ukinitvi investicij pač ne more biti govora, če se noče gospodarstvo še bolj izpodrežati.

P. Hugolin Sattner

— 80 letnik

K jubileju nestorja živčih slovenskih skladateljev —
Jubilantova dela

Ljubljana, 28. novembra.

Jutri poteče 80 let, odkar se je v Kanadi pri Novem mestu rodil nestor živčih slovenskih skladateljev P. Hugolin Sattner. Na ta dan so mu rojnice in sojenice položile v njegovo zibelko liro, na katero je vse svoje življenje ubiral strune v čast Bogu in slovenskemu narodu.

Že v rani mladosti je vzljubil glasbo: kot ljudskošolček je prepeval na koru, kot gimnazijec se je začel učiti igre na klavirju, sviral je na gosli v orkestru kot bogoslovec-frančiškanec se je učil igre na orgle v Gorici in Ljubljani. V Gorici je do-

končal srednjo šolo in dve leti bogoslovja. L. 1874. je bil v Ljubljani posvečen v mašnika. Še v jeseni tega leta je bil imenovan za organista, učitelja na frančiškanski ljudski šoli in učitelja petja na gimnaziji. Od leta 1890 deluje P. Hugolin Sattner v ljubljanskem frančiškanskem samostanu kot župnik gvardjan, definitor in kustos. Dasi je že pred 60 leti začel komponirati, se prav za prav začne doba njegovega intenzivnega umetniškega ustvarjanja šele z njegovim prihodom v Ljubljano. Celotno letoletje je upravljal frančiškansko župnijo, obenem se je pa glasbeno neprestano izpopolnjeval, podarjal svojemu narodu skladbo za skladbo, v začetku svojega razvojnega pota manjše, pozneje pa večja dela, kakršnih do takrat naša glasbena literatura — z redkimi izjemami — ni imela.

Kateremu slovenskemu pevskeemu zboru niso znane njegove pesmi »Pogled v nedolžno oko«, »Na planine«, »Za dom med blajni grom«, kateremu solistu niso znani njegovi solospjevi »Zaostali ptice«, »Naša zvezda«, »Ribička«? Stevilo Sattnerjevih skladb je ogromno. Zbirke cerkvenih pesmi ima nad 30 opusov, posvetnih njegovih skladb je izšlo več zbir in izdaji Glasbene Matice.

Vse njegove skladbe odlikuje plemenita melodika: On ljubi blagolase harmonije, poslušajo se polifoničnih stavkov, na-

ražlo odpira vrata svoje umetniške koncepcije modernizmu. Pa ne za vsako ceno. Blagolase plemenitost glasbenega izraza sta mu vse. Po študiju kontrapunkta pri mojstru Mateju Hubadu se je p. Hugolin Sattner posvetil komponiranju koncertnih del večkega formata. Leta 1910. je uglasbil S. Gregorčičevo »Jeftejevo prisego«, ki je do danes šla skoro preko vseh odrov naših zmogljivejših pevskih zborov. Leta 1911. je dokončal na besedilo dr. Mihaela Opeke prvi slovenski oratorij »Assumptio« (Vnebovzetje), ki ga je z velikim aparatom leta 1912. na treh zaporednih koncertih pod vodstvom Mateja Hubada z nenavadnim uspehom izvajala Glasbena Matica.

Neumorno delavni skladatelj je slovenskemu narodu podaril leta 1914. veliko kantato »Oltje«, leta 1916. simfonično pesnitev »Soči«, leta 1921. simfonično pesnitev »V pepelnih noči«, leta 1926. »O nevihti« z orkestrom, leta 1927. romantično opero »Tajda« na Pregljevo besedilo. Omenjena koncertna dela je izvajala Glasbena Matica, opero »Tajda« pa so uprizarjali v ljubljanski operi. Letos je p. Hugolin napisal kantato za soli, zbor in orkester »V knjiptvi sv. Cecilije«, ki je poklonjena Glasbeni Matici in v njeni začetki povodom skladateljeve osemdesetletnice tudi izšla. Duševno vodstvo jubilarntovo pa še najbolj dokazujejo njegove letos poleti komponirane mladinske pesmi na Utvina besedila, ki so izšle v založbi »Zborov« pevskega društva »Ljubljanski Zvon« in ki jih je kritika sprejela z laskavo pohvalo, mladinski pevski zbori pa z največjim veseljem. Poleg izredno obsežnega skladateljskega udejstvovanja je na p. Hugolin od smrti p. Angelika Hribarja do danes vodil in vezbal frančiškanski pevski zbor in ga je dvignil na visoko umetniško stopnjo. Bil je vedno pobornik čistijskega petja in še danes predseduje Cecilijanskemu društvu. Za napredek naše cerkvene glasbe je njegovo delo neprecenljivo.

Plodovitega življenjskega glasbenega dela za slovensko cerkveno in posveto glasbo prezastužnega skladatelja se bo jutri ob njegovem osemdesetem rojstnem dnevu hvaležno spomnjal ves narod, najbolj seveda naši pevski zbori, ki jim je daroval nešteto glasbenih biserov iz svoje bogate umetniške zakladnice. Ljubljanski moški zbori Hubadove župe JPS mu prirede drevi skupno z godbo Nar. glasb. železniškega društva »Sloga« podoknico pod oknom njegove celice v frančiškanskem samostanu. »Pevska zveza« ga pa jutri popoldne ob štirih počasti z velikim koncertom njegovih del in s sodelovanjem večstoglavnega zbora svojih včlanjenih društev v veliki dvorani Uniona. Naj ostane čistijski mojster zdrav, šil in živahen tudi preko svoje osemdesetletnice, narodu ohranjen do skrajnih meja človeškega življenja!

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše

Zakaj ne zardevajo.

— Dandanes imajo ženske vražje debelo kožo, nič več ne poznajo sramu, nobena ne zardi.

— Že vedo, zakaj se šminkajo.

Zagovorniki blata in brozge

Ljubljana, 28. novembra.

— Na dež kaže, kaj ne?!

— Upajmo, da ga bo še padlo nekaj. Hm, tu pa ne bo dobro vzdihovati nad vremenom, sem si mislil. Starejša možaka sta sedela pred menoj na nizkih stolčkih.

— Že prav, da je takšno vreme, zaslužka pa vendar ni. Moramo vedriti skoraj vse dni, kdo bi pa sedel na dežju.

— Pravite, da je slab zaslužek?

— Seveda, kratek dan je, pa sploh žive duše ni na cesti.

— Kaj boš pravil, — se je oglasil drugi, — zdaj se še prestane, ker je dovolj blata. Poleti nam prede še bolj trda.

— Poleti! — je ugovarjal prvi. — Te pa vsaj ne zebe, zdaj pa še frakeljček nič ne pomaga in, če ga še zaslužiš!

— No, blata je pa že dovolj v Ljubljani, ne samo zdaj, vedno, zato bi vam morala iti pšenica v klasje.

— Ni ga ne, ne zamerite, gospod! Včasih ga je bilo, včasih, vsaj za prvo silo.

Posebno tu v Kolodvorski ulici. Saj menda veste, da je bila tu Blatna vas. In takrat ljudje še niso hodili na kolodvor po Miklošičevi cesti. Pa so hodili mimo nas blatni kot pijanci na novega leta dan. Posebno tuji so se umazali, ker niso bili vajeni tako skakati čez luže kot Ljubljanci. Kar cele procesije so čakale, da so prišle na vrsto pod naše roke. Zdaj pa je tako v Ljubljani: če se le malo pokaže solnce, pa so ceste že suhe. Pa sapa, to je najhujše. Da bi vsaj sapa ne bilo, tako pa pobere še ves prah s cest.

— Izguba! — je pripomnil njegov poklicni tovariš s filozofskim mirom.

— Kaj pa pozimi?

— Takrat je šele križ! Zmrzuje ali pa sneži. Ko je sneg, si ljudje brišejo čevlje z njim, če pa zmrzuje, so itak ceste suhe. Pa zebe nas. Skakati ne morem, da bi se ogrel, sem že prestar, pa noge me več ne ubogajo.

— Človek bi mislil, da v Ljubljani ni lepšega svobodnega poklica kot čistjenje čevljev! — sem zamrmral.

— Kaj Ljubljanci! Ti so vajeni blata kot star osel batin. Še ne zmeni se nobeden, četudi mu blato leze že v ušesa. Hrvat pa že. »Feste« fantje, nič ne lažem. Na snago drže mnogo bolj kot naši in ne morejo videti blata na čevljih.

— Koliko vas pa je?

— Štirje. Tu smo trije, eden pa na vogalu Miklošičeve ceste.

— Torej pozdravljeni in slabo vreme vam želim.

— Klanjam se, gospod, in, če bi imeli kaj besede na magistratu... da bi nam pustili blato... in če bi Elijo prosili...

VABIMO VAS,
oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite
oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoate, suknje, obleke,
perilo l. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Zahvala

Podružnica Kola jugoslovenskih sester Moste-Sv. Peter izreka najiskrenejšo zahvalo vsem dobrotnikom in darovalcem, zlasti ljubljanskim in močlanskim trgovcem, ki so tako rade volje prispevali požrtvovalnim Kolašicam darove za našo dobrodelno tombolo, ki se je vršila pretečeno nedeljo v prenobito polni šolski telovadnici. Dobitke so zadeli sledeči: I. dobiček je zadeli neki dijak gimnazijec iz Sela, II. dobiček uradniška vdova iz Sela, III. dobiček privatna uradnica iz Vodmata, četrtega je zadela učenka osnovne šole v Mostah in petega učenec III. razreda osnovne šole v Mostah.

Zahvaljujemo se šolskemu vodji g. Gradu in gđc. učiteljici Vidmarjevi, ki sta nam šla pri prireditvi zelo na roko. Šolskemu društvu v Mostah za brezplačno posojene stole in vsem, ki so pripomogli, da se je društvena blagajna gmotno podprla in da bo mogoče prirediti 20. decembra res lepo božičnico.

Obenem pa sporočamo cenjenemu občinstvu, da hoče društvo revežem preskrbeti staro obleko, za katero nas vedno prosijo, zato se obračamo na občinstvo iz Most in šentpeterskega okraja s prošnjo, naj daruje ponošeno obleko naj si bo žensko, moško, otroško ali pa čevlje, kar se bo razdelilo med naše reveže. Vse to hvaležno sprejema g. predsednica, Ciglarjeva ulica 39-I, v Mostah.

Miklavž pride v kratkem!

Najceneje bo nakupil pri veliki izbiri najprimernejših daril: gramofone in kovečkih ali drugih lepih, elegantnih oblikah, gramofonske plošče (vedno najnovejši komadi), nadalje foto aparate in foto potrebščine v trgovini

Jugošport (preje A. Rasberger)
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 34

Dnevne vesti

— Napredovanje veterinarjev. Z ukazom Nj. Vel. kralja so napredovali za eno skupino višji veterinarski svetniki Pravoslav Rebek pri obmejni veterinarski stanici na Raketu, Franjo Pirnat pri obmejni veterinarski stanici v Mariboru višji veterinarski svetniki: dr. Josip Pege pri sreskem načelstvu v Celju, Josip Rihar pri obmejni veterinarski stanici na Jesenicah, Peter Miklavž v srezu Maribor desni breg in dr. Bogumil Zavadil v srezu Ptuj. — Za višje veterinarske svetnike kr. banske uprave v Ljubljani je imenovan dr. Josip Čeh, za veterinarske svetnike: pri sreskem načelstvu v Radovljici Alojz Zarnik, v Brežicah Janko Vizjak, v Slovenjgradcu Anton Peršuh, v Ljutomeru Alojz Škof, v Ptujcu dr. Vilko Jedlička, v Novem mestu, Ivan Vandro, v Litiji dr. Fran Vebler, v Mariboru levi breg Peter Skofič, v Šmarju pri Jelšah Peter Rihteršič, v Gornji Radgoni Fran Lobnik. — Za višje veterinarske pristave so imenovani: dr. Kočevju Maksim Šribar, v Krškem Leopold Varl, v Laškem dr. Fedor Jerina, v Gornjem Gradu Fran Samec, v Murski Soboti Josip Šerbec, v Bohinjski Bistrici Filip Pahor, v Morski Soboti Josip Samec, v Prevalju Pavle Kolenec, v Cernobilju Rafael Ipavec, v Konjicah Filip Kolterer, v Kranju Fran Goljar, v Logatcu Fran Prinčič, pri obmejni veterinarski stanici v Kotorbi Vinko Degen.

— Poroki. V soboto 21. t. m. se je poročil v farni cerkvi v Loku pri Trstu g. Maks Šramel dentist in Ljubljani z gđ. Savo Praprotnikovo hčerko trgovca in posestnika iz Lokve. — V sredo 25. t. m. se je poročil v tukajšnji farni cerkvi g. Franc Stofla, restavratore pri Levu in Ljubljani z gđ. Hermimo Postojna, oba iz Sežane. Mladim za vednim primorskim rojakom obilo sreče.

— Povijanje brzojavnih pristojbin v tuzemskem prometu. S 1. decembrom se porašča brzojavna pristojbina v tuzemskem prometu za besedo od 50 na 60 par. Minimalna pristojbina za brzojavko je pristojbina za 10 besed, to je 6 Din oziroma 6.50 Din z golico vred.

— Inozemske brzojavne in telefonske pristojbine v razmerju 1 zlati frank je 12 dinarjev. Uradno se razglašajo, da je počenši s 15. novembrom tako izpremenila enakovrednost zlatega franka in dinarja v mednarodnem telegrafskem in telefonskem prometu, da je 1 frank enak 12 Din.

— Izplačevanje kuponov št. 7 obveznic loterijske 2½ % državne rente za vojno škodo. Generalni direktorica poštne hranilnice v Beogradu opozarja, da se smejo izplačevati dospeli kuponi obveznic loterijske 2½ % državne rente za vojno škodo samo do 1. decembra vsakega leta.

— Prvi kongres jugoslovenskih knjižničarjev. Danes in jutri se vrši v Zagrebu prvi kongres jugoslovenskih knjižničarjev. Iz Ljubljane se ga udeležijo: g. dr. Jože Glonar, dr. Jože Rus, dr. A. Pirjevec, dr. J. Puntar ter ga. dr. Melita Pivec.

— Ustanove vdovam in sirotam drž. namestencev. Hranilni in posojilni konzorcijski kreditna zadruga državnih uslužbencev s sedežem v Ljubljani, Gajeva ul. 9 razpisuje za leto 1931 iz sklada Ivana Rostana več ustanov po Din 300, za najbednejše vdove in sirote po državnih namestenceh. Prosilke naj priložijo priloge od župniškega urada ali občinskega urada potrjene dokazila, da so res ubožne ali pa vsled bolezni in onemoglosti nesposobne za pridobivanje. Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konzorcija do 10. decembra 1931.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. t. m. je bilo v dravski banovini 34 primerov tifuznih bolezni, 24 grize, 120 škrlatinke, 129 ošpic, 226 davice, 45 šena. 3 otroške vročice, 5 dušilnega kašlja ter po eden vrančnega prisada, vnetja hrbeničnega mozga in nalezljivega vnetja možganov.

— Vič. Gasilni dom je gotov. Poslopje je tako, da se lahko ponašamo z njim. Blagoslovljen bo pa šele prihodnje leto, ko bo naše vilo gasilno društvo slavilo 60-letnico svojega obstanka. Cestna železnica nam jako dobro služi. Radi bi pa videli, da bi se podaljšala do Vrtačnika, zaradi česar bi se cela vrsta hiš in tudi zgradb pokopalšnice bi bil podaljšek umesten. Zbiranje prispevkov za podporo brezposelnim uspeva, kar priča o zlatem srcu naših občanov.

— Dobova. K. O. »Rdečega križa« na Dobovi priredi dne 5. decembra »Miklavžev večer« in sicer za otroke ob 16. uri v šoli, za odrasle pa ob 20. uri v gostilni Kramer pri kolodvoru. Vsi prijatelji in znanci te najlepše humanitarne organizacije so najljepše vabljeni. Na svatbi gđ. Veronike Horvatič iz Mihalovca se je nabralo 100 Din za pasivne kraje, 42 Din pa za revne otroke za Miklavža. Sploh so se pa Dobovčani v jako lepem številu odzvali z darovi za otroški Miklavžev večer. V prvi polovici decembra priredi K. O. Rdečega križa na Dobovi nabiralno akcijo za pasivne kraje. Naj ne bo Dobovčana, ki ne bi vsaj z enim dinarjem pripomogel k tej akciji.

— Kršne božične razglednice je tudi letos izdala Jugoslovenska Matica in izvrstno je originalne reproducirala Delniška tiskarna. Duh naše narodne ornamentike je popolnoma posrečen v srčkanem Novem letu, prav dobra slička je pa tudi Predznamenjen, saj je oba originala napravil znani mojster za dekorativne stvari g. ing. arh. Serajinik. Ostalih osem originalov je pa naslikala naša mlada, res talentirana umetnica gđ. Ksenija Prunkova, ki ljudje njene izvrstne razglednice tako radi kupujejo.

Prava umetnina je razglednica z naslovom Na božičnem sejmu, kjer bolna sirota zakanjena strmi v nedosegljiva božična darila. Karta bo ganila vsakogar in ga spomnila na revno deco. Prav vesela sta pa Tepežnika pri košati trnovski teti z žmahnutim smehljajem, sijajno slikano obleko iz izpremenjate žide in velikim kosom potice. Posebno težko nalogo je pa slikarica odlično rešila, da je pisane otroške sanje spravila v mirno, tudi barvno ravnovrsteno celoto, in se s to mirno harmonijo prav prijetnih barv odlikujejo vse njene razglednice, čeprav so močno ornamentalno dekorativne. Zlasti aparten je barvni akord na srečanju starega in novega leta in pa na Beguncih pred Herodom, sličici, ki je polna božične poezije. Podjetno mladostno veselje izražajo Koledniki kot Trije kralji, vso otroško zamaknenost v božične noči diha v Poti k polnočnici in vso prazniško srečo srčkane jaslice. Polhalno moramo tudi omeniti, da so narodni motivi porabljeni brez efeklacije in je ohranjena vsa njih naivnost in idiličnost. Razglednice prav toplo priporočamo.

— »Narod in odbrana zemlje« je naslov zanimivi novi knjigi polkovnika D. Vlada Slanojevića. — Avtor obravnava v nji na zanimiv način izkušnje vojske vseh vrst orožja v svetovni vojni. — Knjiga je dober pripomoček za študij moderne vojne tehnike in se priporoča aktivnim in rezervnim oficirjem. — Dobi se za ceno Din 30 pri Udrženju rezervnih oficirja i ratnika, pododbor Ljubljana. 635-n

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta obično deževno vreme, kakor je bilo tudi včeraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 13.2, v Ljubljani 7.8, v Zagrebu 5.3, v Skoplju 5.1, v Sarajevu 3.8, v Mariboru 2, v Beogradu 1.2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.2 mm, temperatura je znašala 2 stopinj.

— Zaradi ljubosumnosti dve leti rojbe. Pred tukajšnjim okrognim sodiščem se je včeraj zagovarjal študent Čedomir Rumenović, ki je pred mesecem dni dvignil v Beogradu mnogo prahu, ko je z nožem zabodel svojo ljubico Desanko Radović pred restavracijo »Kolarac«. Na današnji razpravi je bil obtoženec zelo zbran ter je izjavil, da so vse njegove dosedanje izpovedbe lažnive. Skušal se je delati mučenika ter je sprejel vso krivdo nase. Sodišče je popoldne izreklo sodbo, s katero obojca Čedomirja Rumenovića na dve leti rojbe, plačilo vseh stroškov in plačilo zdraviljenja poškodovanih.

— Pokolj med bratoma. Brata Luka in Gavro Lolič iz Bistrice pri Banja Luki sa se sprla zaradi pota, ki bi ga morala skupaj popraviti. Včeraj sta se ponovno sporekla in končno tudi spopadla. Luka je pograbil sekiro in kresnil brata po glavi. Ko je brat že ležal na tleh, je še dvakrat ustrelil vanj in se obrnil da bi odšel domov. Gavro je bil pa še toliko pri močeh, da se je pobral in kresnil Luko s sebiro po glavi. Tako sta se oba vasa okrvavljena zgrudila in ležala na bojišču, dokler ju niso našli sosede in odpeljali v bolnico, kjer se borita s smrtjo.

— Kupujte in razpečavajte Ciril Metodove razglednice za Božič in Novo leto! — Očarljiv nasmej je mogel le pri belih zobeh in to zopet samo vsled uporabe Chlorodont zobne paste. Tuba Din 8.—

— Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

— Vstopnice za novinarski koncert. Občinstvo ponovno opozarjamo, da so vstopnice za novinarski koncert v predprodaji v Matici knjigarni na Kongresnem trgu. Novinarski koncerti imajo že stalen velik krog posetnikov in vse te opozarjamo, naj si preskrbe vstopnice že v predprodaji, ker jih na dan koncerta najbrž ne bodo več dobili. Jutri bo Matica knjigarna prodajala vstopnice od 9—12.

— Mestna občina ljubljanska razobesi na državni praznik dne 1. decembra 1931 na vseh poslopih državne zastave. Vabim soseske, da okrase vsa poslopja z državnimi zastavami. Dr. Dinko Puc, župan.

— Iz Komemoracija za pokojnik dr. Edvardom Slavikom. Javnost opozarjamo, da bo maša zadušnica za pokojnik dr. Edvardom Slavikom jutri ob 11. in ne ob 9.30, komemoracija pa ob 11.30 in ne ob 10, kakor je bilo prvotno določeno in kakor je deloma pomotoma objavljeno še v današnjih jutranjih listih.

— Iz Komemoracija ob tridesetnici dr. Slavikove smrti. — Rojaki! Starejšina družina Kluba jugosl. primorskih akademikov v Ljubljani vabi v počastitev spomina na dr. Edvarda Slavika k maši zadušnici, ki bo jutri ob 11. (ne ob 9.30) v križevniški cerkvi in na komemoraciji ob 11.30 (ne ob 10.) v dvorani Trgovskega doma.

— Iz Klub Primork v Ljubljani vabi vse primorske žene in dekleta, da se jutri ob 11. uri udeležijo maše zadušnice za tržaškim voditeljem dr. E. Slavikom in po maši ob 11.30 komemoracije v Trgovskem domu.

— Iz Društvo »Soča« opozarja vse žane in druge Primorce, da se vrši v nedeljo 29. t. m. po pok. dr. Slaviku v Trstu spominška maša ob 11. v Križankah ter ob 11.30 komemoracija v trgovskem domu. Da počastimo spomin našega velikega borca pok. dr. Slavika, vabimo vas, da se udeležite ne le maše, ampak tudi komemoracije. Odbor »Soča«. 632-n

— Iz Klub jugosl. primorskih akademikov. — Akademiki Primorci! Pozivamo vas, da se polnoštevilno udeležite maše zadušnice za blagopojnim dr. Slavikom in po maši komemoracije v Trgovskem domu. — Odbor.

— Iz Odbor Akademsko podružnice CMD poziva članstvo k maši zadušnici v križevniški cerkvi za pokojnik dr. E. Slavikom jutri v nedeljo 29. t. m. ob 11. Po maši ob 11.30 se bo vršila komemoracija v Trgovskem domu.

Zimske suknje, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12.

— Društvo »Tabor« in »Zorac« pozivata vse svoje člane, rojake in prijatelje, da se udeležijo maše zadušnice za pokojnik dr. Slavikom jutri ob 11. ne ob 9.30 v Križankah. Pri maši poje pevski zbor »Taborac«. Po maši ob 11.30 je komemoracija v dvorani v Trgovskem domu.

— Iz Pri Maticnem parku bodo gradbeni dela končana t. dni. Z masivnimi stebri iz umetnega kamna, ki nosijo balkon nad vhomod hiše Glasbene Matice, je bilo mnogo dela, pa tudi z balkonom samim. Ta dela so zdaj končana. Pred vhomod se tlakuje dohod s portirniimi ploščami. Pred monumentalnimi stebri bodo postavili na že zbetonirano podstavka visoka umetno kamenita svetilniška stebra baročne oblike.

— Iz Pri Čevljarskem mostu so že položili armaturo za ploščo in nosilce. Danes polagajo za ležiščne nosilce, ki so stiri, svinčene ploščice kot diletacijo med zgornjo mostno konstrukcijo in oporniki. Mostišče ne sme biti spojeno z oporniki, ker bi sicer naravne sile same naredile diletacijo — razpoke — kar bi povzročilo resne posledice za mostno konstrukcijo. Ker je svinec mehak, bi ga teža mostu popolnoma stisnila ter stanjšala, zato ga obložijo z bakrenimi ploščicami. Most bodo zbetonirali najbrž že v ponedeljek.

— Iz Današnji živilski trg je bil v primeri z drugimi sobotami precej skromen. Dovož je bil povprečen in tudi kupčija je bila šibka. Slabo vreme je zadržalo prodajalce in kupec doma, pozna se pa tudi, da je zadnja sobota v mesecu. Na sadnem prostoru na Vodnikovem trgu je bilo samo malo prodajalcev z jabolki, kostanjem, hruskami in orehi. Cene so običajne, za jabolka od 2—5 Din, za hruške takisto. Kostanj in orehi so po 2.50 do 3 Din liter. Zelenjave je na trgu še vedno dovolj, cene so običajne. Živahno je bilo edino na trgu s perutnino in jajci. Cene so bile običajne: par piščancev od 25 do 50 Din, jajca od 1—1.50 Din komad. Meso je še vedno poceni, več mesarjev je prodajalo davi goveje meso I vrste od 8 do 10 Din, II. vrste od 6—8 Din, povprečna cena je pa bila od 10—12 Din za kg.

— Iz Nove ceste, Cestišče Posavskega ulice, ki gre z Dunajske ceste tostran mrtvega železniskega tira na Vodovodno cesto ter cestišče Herbersteinove ulice, ki veže Dravsko in Triglavsko ulico, posipajo z debelim okroglim gramozom. Da bosta cestišči dobro porabni za vozovni promet, bo stopil v akcijo cestni valjar. Nekoliko cestišča je narejenega v Jarnihovi ulici, ki tiče sporedno z Dunajsko cesto onstran mrtvega železniskega tira. Podaljšanje je cesta na Prulah od Privzo do Gruberjevega nabrežja.

— Iz Izprememba posesti. Dvonedstropne Derendovo hišo (štev. 8) na vogalu Emonske in Aškerčeve ceste ter sosedno enonadstropno Derendovo poslopje na Aškerčevi cesti je kupil g. Ivan Jelačin ml. Prilicne prostore v enonadstropni hiši bo sedanj lastnik rabil baje za skladišče.

— Iz Z naših cest in ulic. Zadnji čas so posuli z robatim gramozom Cesto v Rožno dolino, cestišče v Žitnikovi in Predjamski ulici, Vodovodno cesto, Einspielerjevo, Hranilniško, Plateršnikovo, Smoletovo in Livarsko ulico. Zadnja tri cestišča so posuli z drobnejšim, okroglim gramozom. Te dni posipajo cestišče na Tržaški strani. Napravili so naraven hodnik na levi strani rečene ceste in sicer nasproti stare mestne mitnice in nekdanjega gozdnega vrta.

— Iz Manjše zidave. Akademski slikar, Tone Kralj si gradi pri svoji hiši (štev. 11) v Gerbičevi ulici visokoprtilni prizidek za atelje. Zidarska dela izvršuje stavbenik Matko Čurk.

— Iz Spored za december v Elitnem kinu Matici. V decembru bo imel Elitni kino Matica na sporedu zopet sijajne filme, ki bodo publiki izredno usajali. Predvajali se bodo »Dobri grešniki«, prvi govoreči film izbornega komika Maxa Palmbergerja, »NIČ več ljubezni« (Felix Bressart, Lilian Harvey in Harry Liedtke), »Ljubavni regimenti«, najslavnejša Stolova opera (Dolly Haas, Gustav Fröhlich, Tibor Halmany), »Intrige na bivšem avstrijskem dvoru« film, ki prikazuje življenje cesarice Marije Terezije in tragedijo v Mayerlingu; v vlogi cesarice Elizabete nastopi Lil Dagover, cesarja Franca Jožefa pa predstavlja Paul Otto, Preko božiča se bo predvajal veliki film Ufe »Bombe na Monte Carlo« v glavnih vlogah Hans Albers in Ana Sten. Ob koncu decembra pa pride na vrsto najnovejša in najrazkošnejša opera »Ramay«; tu nastopata v glavnih vlogah Willy Fritsch in Käthe Nasy. Skupaj je torej na programu 6 velefilmov, od katerih je drugi lepši od drugega. Elitni kino Matica vabi zopet državne namestence, naj tudi v decembru obnove svoj abonma in poziva druge, ki doslej niso abonirani, da čimprej vstopijo v krog abonentov. Prijave za decembrski abonma sprejema ravnotežstvo Elitnega kina Matice ob ponedeljku 30. novembra do četrtka 3. decembra t. l. Abonenti uživajo ugodnost 35% popusta.

— Iz Jugoslovensko angleško društvo v Ljubljani bo zopet prišlo to zimo s prirejanjem konverzacijskih večerov. Večeri se bodo vršili v damski sobi kavarne »Emonac« ter bodo združeni tudi s kratkim predavanjem enega izmed članov. Članom društva in po njih upeljanim gostom bode serviran čaj. Datum prvega večera bode objavljen v listih. — Odbor.

Okusna in zdrava je Kolinska kava!

— Iz Akademsko podružnica CMD v Ljubljani. Na obnem zboru izvoljeni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik Iskra Vekoslav, podpredsednika: Gadžić - Popović in Bidovec Stane, tajnika: Jeruc Janez in Grgić Edo, blagajnika: Praček Joško in Ljčen Vladimir, odborniki: Puc Boris, Ferjančič Slavoljub, Uršič Andrej, Bačić Milivoj. — Uradne ure odbornikov so v prostori CMD v Beethovnovi ul. 2 in sicer: ponedeljek 10.30—11.30, sredo: 11.—12, četrtek: 11.—12., sobota: 10.—11. — Odbor.

— Iz Sokol I. Ljubljana - Tabor proslavi sokolski in državni praznik 1. decembra s svečano sejo ob pol 11. uri popoldne v veliki dvorani na Taboru. Na dnevnem redu so nagovori, prevedba dece v naraščaj, naraščaja v članstvo, zaobljuba novega članstva in razdelitev diplom tekmovalcem. Sodeluje društvena godba. Udeležba vseh novih članov brezpogojno obvezna, v civilu s znakom. Vabljeni so predstavniki oblastev, uradov in korporacij ter vsi pripadniki društva. Uprava.

— Iz Dvorski Miklavž bo tudi letos obiskal svoj okraj. Kdor ga želi, naj se oglasi v dvorski knjižnici na Borštnikovem trgu 1. ob delavnikih med 11. in 19. ur.

— Iz Člane Fotokluba - Ljubljana opozarjamo, da se vrše vsak ponedeljek ob 20. poučni tečaj v klubovnem lokalu. Kdor še ni bil v njem, naj stori to čim prej zavoljo raznih informacij. Prihodnja odborova seja bo v sredo 2. decembra ob 20. v klubovnem lokalu. — Tajnik.

— Iz Prvovrstno vino, mošt Vinski vrh, 10 Din, razling, Vinski vrh, letnik 1928, 12 Din, isti, letnik 1920, 14 Din, črno višnje, 12 Din, čvček, Gadova peč, 14 Din, toči gostilna JELOČNIK, Rožna dolina.

Rumba

— najnovejši ples edino v Jenkovi šoli v Kazini

— Iz Miklavževanje Sokola II. v Kazini. Vrš se 5. decembra v Kazini. Popoldne ob 17. uri bo obdaril sv. Miklavž mladino, zvečer pa odrasle, katerim bo po obdaritvi dovolil, da se naplešejo do mile volje ob zvokih »Jonny-jazza«. Darila bo sprejemal istega dne od 10.—11. in od 13. naprej v Kazini. Vstop je pa popoldne prost, zvečer pa 10 Din. 639-n

— Iz Danes in jutri »Pat in Patachon« matineja. Smeh in vesela zabava! ZKD predvaja v Elitnem kinu Matici prvi govoreči film izbran smeha »Pat in Patachon« se učita govoriti. Sijajna Saligna, v kateri vidimo, kako se komika mučita z učenjem nemškega jezika. — Nezanje in zamenjavanje raznih besed povzroča mnogo zabave, skratka za smeh in zabavo je dobro poskrbljeno. Film se bo predvajal danes ob 14.30 pop. in jutri dop. ob 11. uri. Cene izredno nizke tako, da si vsakdo lahko privoščijo ogled tega filmskega sporeda in s tem urico zdravega veselja. — Film je primeren tudi mladini.

— Iz Lutkovno gledališče Sokola I na Taboru ponovi 29. t. m. ob 15. uri zadnjič v sezoni krasno uspešno simbolično igr v petih slikah »Poglavar podzemljac«. Priporočamo jo radi zanimive in podučne vsebine. Ne zamudite prilike.

— Iz Predprodaja vstopnic za telovadno akademijo Ljubljanskega Sokola dne 30. t. m. v Unioni pri br. Lojze Fuchslo zlatarju v Selenbergovi ulici in v društveni pisarni v Narodnem domu. 639-n

— Iz Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V ponedeljek zvečer se začne pevska vaja mešanega zbora že ob polosmih. Pridite vsi in točno! Prevodnja.

— Iz Ljubljanskim moškim zborom Hubadove župe JPS. Za podoknico se drevi zbežemo točno ob tri četrti na 8. pred Ljubljanskim dvorom (Pražakova ulica) odkoder z godbo Slove odkorakamo pred franč. samostan. Uprava Hubadove župe JPS.

— Iz Knjižnica Delavskega zbornice ne bo poslovala na državni praznik 1. decembra. Ker je bil obisk ob nedeljah in praznikih sploh premajhen, bo odslej odprta knjižnica samo ob delavnikih vsak dan od 10.—12. ure popoldne in od 5.—8. ure zvečer.

— Iz Nocoj premijera na Sentjakohskem odru! Danes in jutri vprizori Sentjakovski oder Molnarjevo anekdoti: Igra v gradu. Komedijska je polna izvrstnih komičnih situacij. Polno smeha in zabave. Nastopijo naši najboljši igralci. Pridite v velikem številu! Blagajna se odpre od pol osmih. Začetek predstave ob 20.15.

— Iz Društvo »Soča« v Ljubljani naznaja, da se vrši danes v soboto 28. t. m. ob pol 21. uri v salonu restavracije »pri Levu« predavanje g. vseuč. prof. dr. L. L. Böhma o temi: »O mednarodnih predlogih za pobljanje svetlske kriške«. Vabimo na to aktualno in zanimivo predavanje vse društvene žane in prijatelje. Vstop prost. 631-n

— Iz Angleško pranje svetlolikanje ovratnikov SIMENC, Koledvorska ulica 8.

— Iz Miklavžev večer v režiji spretnih aranžerjev Propagandnega društva bo v sredo 2. decembra od 20. do 2. ure s plesom v veliki dvorani Uniona, sodeluje »jazz-Nogode«, darila se sprejemajo od 12. ure do večera v veliki dvorani Uniona. 633-n

— Iz Rumba — najnovejši ples bo predvajala drevi mojster Jenko v Kazini pri »Sobotnem tečaju« — čajanki ob 20. uri. Jutri »Nedeljski popoldanski tečaj« ob 3. pop. V ponedeljek »Novi začetniški tečaj« za dame in gospode. Posebne plesne ure in informacije dnevno 10.—20. ure. 634-n

— Iz Za Miklavževa darila priporočamo šolski mladini koledarček Kraljevič Marko, ki se dobi pri Ciril Metodovi družbi, Bethovenova ulica št. 2 in v trgovinah. 638-n

— Iz Udrženje rezervnih oficirjev i ratnika, pododbor Ljubljana naproša svoj odbor, žane in ostale rezervne oficirje, da se na narodni praznik dne 1. decembra 31. v čim večjem številu udeležijo slovesnih bogoslužij v stalnici in drugih cerkvah. Priporočajo se uniforma, sicer v civilu z znakom.

— Miklavž na Taboru. V soboto, dne 5. decembra je na Taboru Miklavževanje in sicer: popoldne ob pol 4. za mladino, zvečer ob 8. za odrasle. Po sporedu ples. 620-n

— Iz Nezgodna pri delu. V delavnici puškarskega Kaiserja je davi okrog 9. puškarski vajenec Edo Pureber, star 17 let, polni naboj, pa mu je nenadoma eksplodiral naboj v roki in ga nevarno ranil na desnem očesu. Fant je moral v bolnico.

Zvočni kino Ideal

Predstave danes ob 4., ½ 6., ½ 8. in 9. zvečer — jutri v nedeljo ob 3., ½ 5., ½ 6., ½ 8. in 9. uri zvečer

Warner Baxter

Myrna Loy — Noah Beery

v senzacionalnem tonfilmu

Bež iz legije

Velenapeti roman o štirih zvestih prijateljih legionarjih, ki so v družbi lepe ženske bežali v puščavo in tam doživeli najzdrnejše pustolovščine. Ljute borbe z Beduini

Film, ki po svoji lepoti presega krasni film »Beau geste«

Iz Celja

— c Nj. Vel. kralj krstni boter. Posestniku Alojzju Colariću na Dolu, občina Str. Križ pri Kostanjevici, je bil rojen pred dnevi deveti sin. Colarič je naprosil kralja, da bi blagovolil biti krstni boter novorojenčcu. Kralj je prošnji ngodil in odredil za svojega zastopnika pri krstu poveljnika celjskega vojnega okrožja g. polkovnika Drag. Purčca. Otrok bo krščen jutri popoldne.

— c Svečana proslava praznika ujedenja pripravila sokolsko društvo v Celju s telovadno akademijo in s svečano zaobljubo novega članstva, naraščaja in dece. Akademija, ki se bo vršila v ponedeljek 30. t. m. ob pol 21. v tukajšnjem mestnem gledališču, bo dosegla 10 telovadnih točk in eno alegorično sliko in »sicer«: člani: bradlja, dros, šestorica; članice: 3 bradlje, »Jutro« (gimnastika) in »Po jezoru«; moški naraščaj: telovadni motivi iz veslanja in plavanja, diskobol in končno ženski naraščaj: ples na slovaške narodne pesmi in nove proste vaje. Telovadne točke bo spremljal na klavirju br. Gorinšek, med odmori pa bo igrala celjska železničarska godba. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Gorčar & Leskovšek. Dela na ponovitev akademije bo v torek 1. decembra ob 16. za mladino in okoliško prebivalstvo. V torek 1. decembra točno ob 10.30 bo v telovadnici mestne narodne šole slavnostna odborova seja, zaobljuba članstva, predavanje o pomenu 1. decembra, godbene točke in razdelitev diplom od tekm na vsesokolskem zletu v Beogradu in župnem zletu v Celju. Na to društveno svečanost so vabljeni zastopniki vseh državnih uradov. Obenem pa vabi društvo tudi vse svoje članstvo, naraščaj in deco, enako tudi roditelje in vse prijatelje sokolstva, da se v obnem številu udeležijo akademije in proslave v telovadnici.

— c Jutrišnji celjski nogomet. Jutri popoldne ob 14. se bo pričela na Glaziji nogometna tekma za prehodni pokal LNP med SK Celjem in SK Olimpop iz Gaberja. Kakor znano, je preteklo nedeljo SK Olimpop porazil v slični tekmi celjske Atletike.

— c Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do vključno petka 4. decembra lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— c Smrtna kosa. Na Blagovni je umrl v starosti 87 let posestnik Anton Teichmeister. N. v m. p.

— c Obnove srečke II. razreda drž. razredne loterije, ker so že prispelle v celjsko podružnico »Jutra«.

Danes ob ½ 3. popoldne in jutri ob 11. dopoldne

Pat in Patachon matineja

Smeh, zabava, dovtipi, veselje!

NAJNIZJE LJUDSKE CENE!

ZKD v Elitnem kinu Matici

Sv. Miklavža cerkvice

Kostanjeviško cerkvico je krasno poslikal naš mnogo obetajoči slikar Jože Gorjup

Ljubljana, 28. novembra.

Da so v Kostanjeviški cerkvi postavili cerkvico patronu mlinarjev in vodo ter zaščitniku pred povodnjami Sv. Miklavža, je čisto naravno, saj teče potuhnjena Krka okrog in okrog mesteca in mu vedno preti s poplavo. Najprej je gospodovala v starci cerkvi sv. Neža, a ki devica je zbežala pred večnimi poplavi na visoki Kurn, kjer je tudi najvišja voda ne more doseči. Vsakih 7 let romajo pobožni Kostanjevčani k ubežni devici in ji neso enkrat novo židano obleko, drugi nove zlate uhane, tretjič novo tančico itd., da

bodi njegovo ime. Pod sv. Nežo je krst v Jordanu in zraven pred svojo materjo Herodijo in gosti pleše zapeljiva Saloma z Janezovo glavo, na zadnji sliki pa Janezovi učenci pokopavajo njegovo truplo. Pod temi izvrstnimi slikami so na obeh starih stenah prezbiterija, kjer ni oken, še štirje trikotni stvarjenjem Adama, stvarjenjem Eve, z grehom v raju in z izgonom iz paradiza, v obeh poljih, kjer so okna, so pa trije trikotni in sicer je na trikotu pod sv. Miklavžem njegov svetniški atribut, namreč jabolka na knjigi, v ostalih dveh trikotih pa deklica s snopom in deklica z grozdom, torej simbola evharistije. Na stenah brez oken so še štiri pravokotne slike s prizori iz Kristovega življenja. Pod sv. Antonom je naslikan 12-letni Jezus v templju, na drugi steni Krist obuja Lazarja, torej slika, ki je posebno primerna cerkvi, kjer ostajajo pogrebi, prav tako kakor tudi tretja slika Kristovega vstajenja, a na zadnji sliki Krist med ribiči izroča Petru oblast nad cerkvijo.

Razen teh slik je pa umetnik modeliral in vzdal v slavalok tudi dva sijajna reliefa vorani gla, Imm-djaž, 7k janivx »Ljublj« in sicer na desno stran angela s flauto, na levo pa angelico s kitaro, a nad oltar vzdala, kakor smo že povedali, tudi veliko razpelo iz terakote. Ze na objavljenem avtoportretu vidimo, da je Gorjup tudi dober kipar.

Ogromno delo je šele 24-letni navdušeni umetnik zgotovil v silno kratkem času. S pravo strastjo je poslikal 75 m² veliko ploščo in na njo naslikal 150 figur, ki so z večine naravne velikosti. V svoji vni za umetniško izražanje je slikal dva in pol meseca po 18 ur na dan, čeprav je bilo zaradi nizkega oboka, ki ni v njem nobene luknje

Akad. slikar Jože Gorjup avtoportret

je vsakih 30 let svetnica vsa tova. Prazno cerkev je prevzel sv. Miklavž, ki brzda divje hudournike po planinah in po ravninah miri naraslo vodovje, da ne trga jezov, ne odnaša mlinov in ne trga njiv.

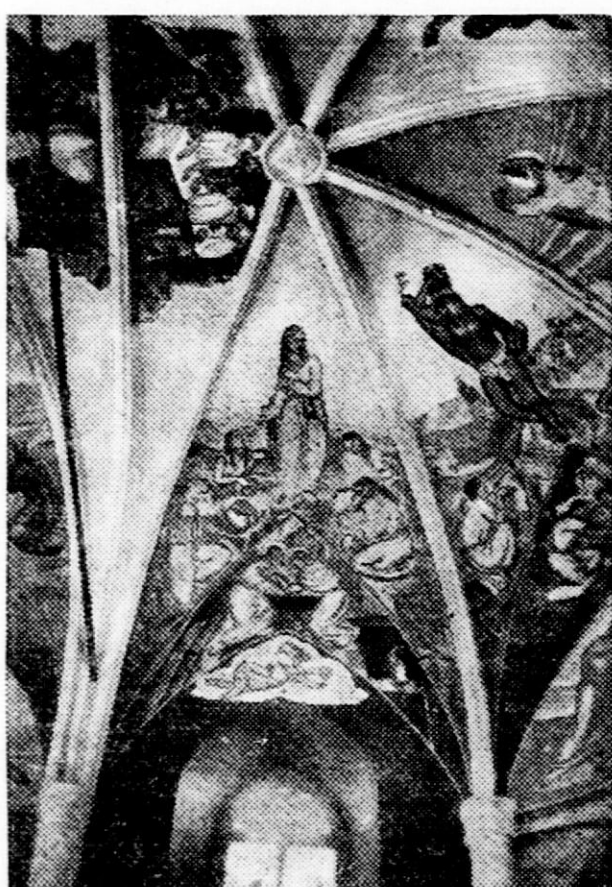
Dolgo je bila cerkvice sv. Miklavža zapušena in le pogrebi so ostajali v njej, predno so mrljica pokopali. Pa se je rodil v Kostanjeviški cerkvi slikar Jože Gorjup, ki se je v solčni Firenzi naslikal lepoto stare umetnosti. Poleti je zapušeno cerkvico očedil in ji poslikal prezbiterij, da je cerkvice danes med najlepšimi umetninami naše dežele. Kogar zanese pot v slikovito Kostanjevico, naj ne pozabi stopiti tudi v to cerkev, kjer ga bo prevzela čudovita harmonija, kakoršne pri nas drugje ne občuti nikjer. Kakor bi bil barve nali iz slikanih gotških oken, tako žare freske in imajo tako moč in prozorno globino kakor dragocen bizantinski email. Sočne modre barve in zelene se prelivajo kakor v očesih pavovega repa na plemeniti rdeči pompejski zemlji. Vseh 75 kvadratnih metrov okrog 9 m širokega, 12 m dolgega in 12 m visokega prezbiterija je Gorjup poslikal na presno v pompejski tehniki tako, da je rabil le prozorne lazurne barve brez dodatka goste bele, ki krije. Zato so barve tako žareče in tako sočne ter mnogo bolj nematerijalne kakor n. pr. oljate, ne zasestajajo pa za oljnati barvami v svežosti in briljanci. Posebno harmonija teh barv dela vso slikarstvo in prezbiterij za umetnino, ki z njo lahko primerjamo le naše gotške freske. Kakor odsev dragih kamnov se preliva in kakor pisane lučke gore te barve, ki so se mogle poroditi le v mehkom, mladem sren, prepojenem s staro italijansko umetnostjo. Bujno renesančna in baročna je skala barv, risba je pa moderna, a je zrasla iz velikih monumentalnih risarjev Giotto in Michelangela. Na ljubljanskih razstavah smo Gorjupa poznali kot prijatelja blestečih, a tihih harmonij, tu nam pa v dušo done svetli akordi močovitih orgel. S tem delom je Jože Gorjup skočil visoko med naše največ obetajoče slikarje.

Stara cerkev je arhitektonsko prav zanimiva poznogotška stavba, kakoršnih smo zidali v XVI. in tudi še v začetku XVII. stoletja, ko je bila najbrž šele zidana tudi ta cerkev. Iz 8 vitkih stebrov rasto v obok vitka rebra, ki se jih 6 strne v sklepničku z interesantno stilizirano glavo bradatega Boga očeta, na svodu se pa štiri križajo v sklepničku s preprosto rožo. Med rebri je 7 trikotnih visokih polj, ki so izrezani kot lastaviti rep, in 4 trikotne podolgate kape, ki jih je Gorjup poslikal s freskami prav tako, kakor tudi stebre, kjer ni oken.

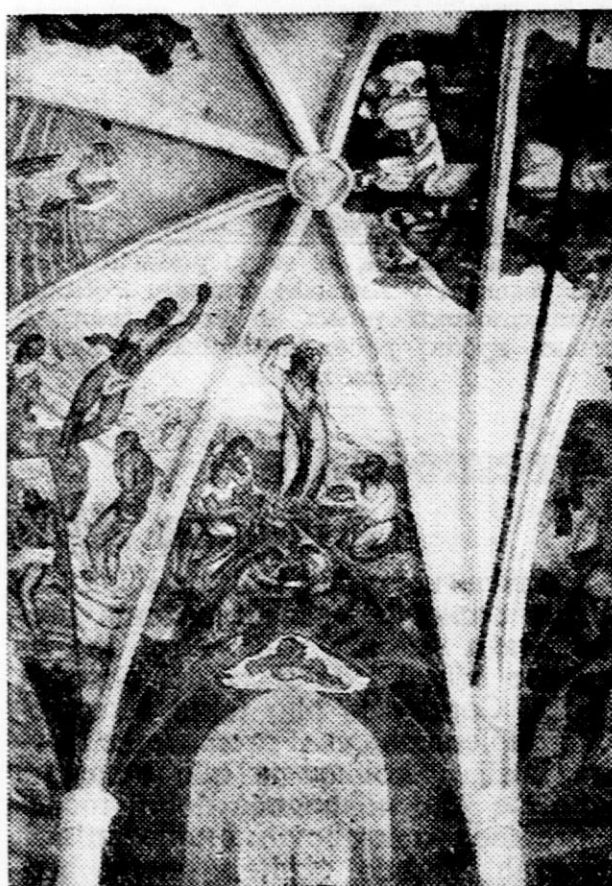
V trikotu nad oltarno mizo, kamor pride razpelo iz terakote, ki ga tudi modelira slikar Gorjup, kroti cerkveni patron sv. Miklavž vihar na morju ter varuje čolnarja, ki ga na obali čaka žena z dekletom. V odseku ob sv. Miklavžu krštuje sv. Janez Krstnik Kristusa v Jordanu, v tretjem trikotu je pa naslikana nekdanja cerkvena patrona sv. Neža med pastirji in pastiricami, ki prednja pestuje jagnje, atribut svetnice, na vrati v zakristijo pa sv. Frančišek Asiški pridiga ptičjem, ki mu sedajo na roko. Na drugi strani streljajo pogani sv. Boštjana, ob njem pa sv. Elizabeta, ki cerkev letos slavi njen 700 letni jubilej, tolaži turinške berače, a poleg nje sv. Anton Padovanski pridiga ribam. Na nizkih kapah na stropu je ob slavaloku naslikana ljubka Mati božja z Jezuškom med angeli, na sredi stropa pa Oljska gora in prizor, ko Magdalena Kristu mazila noge. Pod Marijo je v odseku na eni strani prerok Izajija, na drugi pa Sibil.

V poljih pod odsečki je Gorjup naslikal izvrstno komponirano življenje Janeza Krstnika. Na levi strani pod sv. Antonom oznanja angel Zahariji, da dobi sina, v drugem polju pa Marija sprejema Elizabeto, ki jo je prišla obiskat. Na tretjem polju je rojstvo Janeza Krstnika, ki ga dekla pravkar koplje, zadaj v postelji pa leži njegova mati Ana. Na četrti sliki so prinesli dete Janeza mutastemu očetu Zahariji, ki piše: Janez

Strop prezbiterija cerkve sv. Miklavža

v Kostanjevič: Sv. Neža s pastirci in sv. Boštjan

Sv. Elizabeta Turinška med berači in sv. Janez Krstnik

in ventilacije, pa tudi zaradi bližine razbeljene strehe večkrat po 32 stopinj vročine. Delati je prišel 8. junija in slikal vse dni v cerkvi, ponoči je pa doma sproti komponiral in risal kartone. Le za 14 dni je prekinil delo in prišel v Ljubljano, nato se je pa zopet lotil svoje velike in častne naloge ter delo dokončal že 13. septembra.

Marsikdo je radoveden, koliko je stalo slikanje cerkve, saj bi tudi druge radi imeli podobno umetnino. Za delo goreči umetnik se ni z nikomur pogajal in tudi ničesar ni zahteval, doslej je pa imela cerkev le 100 Din stroškov za barve, 150 Din so pa veljali čopiči. Informiral sem se pri naših slikarjih in strokovnjakih, ki vsi hvalijo za tako mladega umetnika čudovito uspele delo, kolikor bi jih drug umetnik računal, če bi poslikal tako cerkev. Vsi so mi odgovorili, da bi bil najnižji honorar za tako delo 50.000 Din, gotovo pa še več, ker je delo v resnici prvovrstna umetnina. S tem delom smo dobili v Gorjupu prvovrstnega cerkvenega slikarja, ki se uspešno meri s Kraljem, duhovščino pa naj omogoči, da nas bo zopet lahko razveselil s kakim novim velikim cerkvenim delom, za sedaj pa samo čestitamo Kostanjevič in pa njenemu ambicioznemu, talentiranemu rojaku Jožetu Gorjupu.

Ante Gaber.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Junak vseh junakov

Tom Mix

v najnovejši senzacionalni pustolovščini

Nagrada na glavo

Dopolnilo sijajna šaloigra.

Predstave danes ob 4., ½ 8., in 9. — jutri v nedeljo ob 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. večer.

Najnižje cene 4 in 6 Din.

Lya de Putti umrla

Podlegla je včeraj v Newyorku pljučnici — Iz njenega burnega življenja

Newyork, 28. novembra. Filmska igralka Lya de Putti je včeraj umrla na pljučnici.

Lya de Putti je bila več dni bolna v harbourški bolnici v Newyorku, kjer se je morala podvreči težki operaciji v grlu, ker je pogotnila kokošjo kost, ki se ji je zataknila v grlu. Po operaciji je zbolela na pljučnici in oslabiljena ni imela več moči, da bi bila še pljučnico premagala.

Življenje slavne igralkice

Lya de Putti je bila l. 1901. rojena v Budimpešti. V mladih letih je prišla v Berlin, kjer je nastopala v revijah in operetah kot plesalka. L. 1920. jo je Joe May odkril za film, kjer je prvič nastopila v njegovem največjem filmu »Indijski nagrobnik«. Pozneje je nastopala v dolgi vrsti manjših filmov z Wegenerjem, Abelom in Korffom, dokler ni bila l. 1925. angažirana pri Ufi. Tu je dosegla svoj največji uspeh z Emilom Janningsom v filmu »Variete«. Pozneje pa je sodelovala tudi pri velfilmu »Manon Lescaut«. Istega leta je bila angažirana v Ameriko, kjer je nastopala le še v manjših filmih, dokler ni zvočni film končal njene kariere. Ker ni znala dosti niti nemškega, niti angleškega jezika, da bi bila v zvočnem filmu govorila brez pogršk in brez dialektov, ni mogla nikjer več dobiti angažmana in se je udeleževala le še na športnem polju, zlasti je bila pa znana kot letalka. Pred daljšim časom bi se bila morala Lya de Putti poročiti s prominentnim hollywoodskim producentom filmov, vendar se je pa ženin razdal. Poslednje leto svojega življenja je živel v Newyorku.

Njene senzacionalne afere:

Strastna žena, ki je bila zaradi svojega temnega južnega tipa kakor ustvarjena za vloge vampirskih žena, je l. 1926. v samonimnem namenu v Berlinu skočila skozi okno, kar pa ni imelo resnejših posledic, pač si je pa s tem napravila imenitno reklamo.

Posebno pozornost je pa v filmskem svetu pred leti vzbudil proces proti filmskomu agentu Samu Rachmannu, kjer so se odlikile v stotisočake dolanjev segajoče gaže lepe igralkice.

Emil Jannings o pokojni igralki

Lya de Putti je bila dete naglega življenja našega časa in tipičen povojni pojav, ker je hitro prišla na povzpetje, nenkrat postala slavna in prav tako naglo tudi pozabljena. Pokojna ni imela potrebne življenjske

sile, da bi bila izkoristila dosežene uspehe in jih obdržala, pri tem je bila pa dobroščna kakor redko kdo drugi. Ogromne vsote denarja je zaslužila in jih razdelila med svoje slabše situirane kolege in kolegice. Svoj svetovni uspeh je dosegla v filmu »Variete«, kjer je igrala 5 mesecev v najboljšem razumevanju z menoj. Za film znači 5 mesecev ogromno dobo, a bil so prav lepi časi.

Veliki dolarski angažmani so jo pripeljali k Paramountu v Ameriko, kjer so računali lastniki podjetja z njenim v Evropi pridobljenim slavim imenom. Z ameriško naglico so producirali film za filmom, a niso znali najti njenih igralskih značilnosti. Lya de Putti je morala tako hitro na delo, da ni imela časa živeti se v miselnosti Američanov. Pet filmov so vrtili z njo, ki so bili v pričetku dobra kupčija, ki je pa počasi jela padati in je končno popolnoma propadla.

Ce bi jo bili imeli Lubitsch, Vidor ali Sternberg kot režiserji, bi bili gotovo mnogo napravili iz njenega velikega talenta, tako je pa na žalost prišla v nepravilno ke. Ko je pozneje nastopil zvočni film svoj zmagovito pot, je bilo kraj njenega delovanja. Odklaja je v Newyork, kjer bi se bila morala poročiti s filmskim producentom in bančnikom Blumenthalom, a smrt je ugonobila ta zadnji načrt Lye de Putti.

Besedo imajo naši čitatelji

Kmetje med seboj

Čez dan človek nima časa in prilike niti za važnejše in neobhodno potrebne obiske. Zato sem se k Lovračevim namenil pozno zvečer. Ker je bila v veži, pa tudi v kuhinji tema, sem jo ubral v slabo razsvetljeni hlev. Komaj sem se izmotal iz obteka sočnega vozčka, ki me je dragnil med rebra, že sem se spodtaknil in lovil nad ščekom. Otroci za štedilnikom pa so že morali imeti nekoliko maščo naturo pri obrezovanju repe, ker so prav veselo čebljali — pa čeprav jih je brila ostra burja in so jih poljubljale čedalje gostejše snežinke.

Lovrač je krmil živino, gospodinja pa je molzla kravlo, saj sem, baš ko sem mislil vstopiti, zaslišal njen vzdih. — Moj bog, saj je bilo včasih tudi hudo, pa vendar nisimo nikdar rekli, da ni vredno delati pri luči radi predragega petroleja. Daj že enkrat mir s svojimi računi, če ne me boš res prepiral, da tudi živeti ni več vredno...

Nimam sicer navade prisluškovati domačim razgovorom, toda, vprašanje ki sem ga slutil že pri teh nervoznih Lovračevih opazkah, me je tako zanimalo, da sem počakal pri priprtih vratih in vlekci na ušesa zanimivo debato, ki naj jo — v razumevanje dejanskega položaja na deželi — čuje tudi širša javnost.

Saj sem ti že vendar stokrat pravil, da je vsako gospodarstvo, ki danes ne računa, kaj se — in kaj se ne izplača — že v naprej obsojeno v propast. No samo pomisli; delava v hlevu popolnoma zastoj, niti »bohlonaj« nima...

— Molči že no! Za petrolej se bo pa vendar dobilo; že za mleko, ki ga da »Cl-kac«, vidiš, po osem litrov na dan, tri ga ostane za dom, pet pa ga dam v mlekar...

— Kako si vendar neumna, mleko niti kreme ne plača, kako bo šele delo in svečavo.

— Saj kreme ne kupuješ, temveč smo

jo doma pridelali. Kako boš vse računal.

— Ali ti nisem tudi že dopovedoval, da se mora tudi vse ono računati, ker je vse nekaj vredno; če ni vredno porabiti doma, je vendar boljše, da prodam. Kako naj topim cekin v ognju — da bi nato prodal zlato kovino, ako pa je cekin sam več vreden in se takoj lahko proda?

— Je že res — pritrjuje že nekoliko v defenzivi Lovračka — toda, kdo bo pa kupoval seno, če ga bo kmet prodal?

— Sapra, to si mi pa zasolila — se smeje Lovrač. Saj smo kmetje res tako nespametni, da vse dražje plačujemo in ceneje prodajamo, kakor je v resnici vredno. Vidiš, debeli prašiči — ki jih kupujejo drugi — so bili oni dan v Kranju po 6 Din, suhi za pitanje, ki jih kupujemo pa samo mi pa po 3 Din. In je vendar večja umetnost zrediti debelega, kakor mršavega pujsa. Ko pa sem šel s sejma, sem si po dolgem času privoščil četrto vina, sem dal zamj dva litra mleka! Ker sem bil lačen, sam si mislil; če bodo drugi pojedli očlega teleta, ki sem ga nedavno prodal, si bom pa še jaz enkrat privoščil pečenko — da ne pozabim kakšna je. No in glej šmenta; za pest pečene teletine in kosček kruha sem dal skoraj dve kili teleta. In ko sem dvignil dožo v strojarni, sem vprašal, koliko mi dajo več za njo, kakor je plačila, se mi je strojar smejal v obraz. Torej sem dal surovo kožo popolnoma zastoj, včeraj pa sem jo zopet v celum kupil! Kupil sem tudi sekirko za tri kovače in naj me kolkja brence, če ni v tovarni samo z enim delavcem prej ko v eni uri narejena, eno uro dela pa je bilo vredno surovo blago; jaz pa bom delal za njo najmanj teden dni. Vidiš, tako je! Pa tudi pri drugih stvareh ni prav nič drugače. Potem pa rešujemo kmetijsko krizo! Kakor oni, ki je iskal diako v jajcu — bruna v očesu pa ni videl...

— Le nikar se ne razburjaj, ga miri žena; saj si prejšnjo nedeljo rekel, da si šel zato volit, zato, da bo boljše. Pa tudi drugim si prigovarjal, naj gredo volit.

— Ja, res je to, — se postavi s škatlo v rokah pred njo, ki je prav vstala izpod krave, da nese mleko v kuhinjo in pripravi skromno večerjo. V pozni pridigarja ji zastavi pot in nadaljuje: — In prav nič mi ni žal, da sem pomagal k delu poštenim ljudem, odriniti pa v pozabljenje vse one, ki so krivi naše revščine. Za pošteno delo hočem tudi poštenega življenja! Postavljali smo jih za poslanca, da oni nas postavijo za ljudi!

Jaz — za vrati — sem si mislil; pa pravijo, da je kmet za luno?! K nam naj se pridejo učiti. In tako mislim še danes!

V. J.

TELOVADNA

AKADEMIJA

Ljubljanskega Sokola

30. XI. 1931 »UNION« OB 20. URI

Pozabljeni?

Kdo? To so davkoplačevalci na Jurčičevem trgu in pod Tranco, tam, kjer se zida novi most. Prometna žila, ki je že od pamtiveka tekla po tem mostu, je radi gradnje tega mostu prekinjena, trgovci v tem delu mesta hodijo obupovat in jokati k mostu kot Judje nad Jeruzalemom: »Kaj bo, kaj bo!« Oglubljalo se je, da bo most v 6 tednih gotov, a sedaj se govori, da letos sploh še ne bo dograjen. Krivo je temu deževno vreme, to vsak sprevidi, a trgovci so naročili blago za jesensko oz. zimsko sezono, kupovalcev ni, blago se mora plačati, dohodkov ni, davci in stanarjina morata biti plačana, ker sicer nas zarubi, a odkod naj se vzame, to nihče ne vpraša. Menda ne misli mestna občina uničiti toliko trgovcev, ki imajo družine, ki hočejo živeti?

Obupani prosijo prizadeti naj mestno svetstvo vodstvo ukrene vse potrebno, da se most vsaj začasno s deskami pokrije čez zimo, ako ga ni mogoče v najkrajšem času dograditi, kajti bila je pri nekaterih prizadetih že zelo velika. Saj se lahko spomnimo, ko je vreme boljše, s delom nadaljuje. Javno mnenje je tudi, da zasili most itak ne bo dolgo odgovarjal temu prometu, ker se ob visoki vodi že guga ter je dostop nanj skrajno nevaren. Na sedanjo že obstoječo leseno ogrado novega mostu bi pa po našem skromnem mnenju ne stalo mnogo stroškov, če se po tem ogrado s deskami konstruira zasilen prehod do usodnejšega časa. Poslušajte kile obupanec in ne čakajte s pomočjo, da ne bo prepozno. Vel prizadeti.

Dame!

Sanoform

Iz Ribnice

Ribnica, 27. novembra.

Da ne boste morda mislili, da imate samo v Ljubljani senzacije naj vam pove-mo, da jih imamo od časa do časa tudi pri nas. Tako je bila v nedeljo zares prava senzacija v znani gostilni Urše Arko. Tam so se že popoldne zbrali ribniški fantje, bolj rečeno naraščaj fantov, pili so rujno vince in se mastili s pečnim jancem, ki jim ga je pripravila gostilničarka menda kar celega. Ko so okusili dišečo pečenko, jim je seveda vince še bolj teklo po grlu.

Okrog pol 10. ure je prišlo v gostilno nekaj fantov iz Brež, med njimi je bil pa tudi splošno spoštovani domači gospod. — Peli so menda ono novo pesem »Tobak ste nam podražili, zato pa vas tudi ne bomo...«. Ko so prišli Brežani v gostilno, je kmalu nastal prepri in zadnjeje splošen pretep. Frčati so začele steklenice, kozarci, ropotale so mize in stoli, da je bilo jo. Govori se, da je bil pri tem tudi precej podjeten sam gospod in da je bila zmehnjava še večja, je deloval pri tepezu tudi nežni spol. Hujši posledice navsezadnje ni bilo, kakor te, da je bilo zdobljenih nekaj naočnikov, en Ribničanov ima več ugrizov na obrazu, drugi so dobili pa neznatne praske in bunke, no pa se bodo že kmalu zizali, saj so večinoma taki, ki se imajo čas zdraviti. Zadnje besedo bo imelo seveda sodišče. Naj pripomnimo še to, da so gostilničarki napravili precejšnjo škodo, ker so razbili več steklenic, kozarcev in stolov.

Druga senzacija je bila pa pred dnevi. Nekaj nepridiprav — morda jih je bilo tudi več — je sunil lepo rejenega purana iz kur-nice ravnatelja opekarne G. E. — Purana so nesli baje v ugledno hišo, ga tam spekli, potem zanesli v neko gostilno in ko so se pričeli mastiti s pečenko, so vstopili mo-že potave v gostilno in jim pokvarili ves apetit. Okradeni ravnatelj je bil namreč mod tem zvedel, kaj se godi z njegovim puranom in je obvestil orožnike.

Na obedu pri bivšem kitajskem cesarju

Bogat, a čuden jedilni list — Evropski plesi — Kitajci ne nosijo več kit

Soproga šefzdravnika nemške bolnice v Tiencinu dr. Edmunda Aixa je potovala s svojo hčerko 14 dni s parnikom, po železnici, z avtomobilom in kmečkim vozom skozi južno Sibirijo in sovjetsko Rusijo ter se je preko Kitajske vrnila v Evropo. Zdaj počiva po napornem potovanju na Semmeringu. Ko je bila še v Tiencinu, ni prišlo nikomur na misel, da namerava bivši cesar Hauan Tun v kratkem poskusiti zopet zasedati cesarski prestol v Mandžuriji. V svoji vili v francoskem delu Tiencina se je bivši cesar pridno učil petja in bil je najbrž sam

zelo presenečen, ko so mu kar na lepem ponudili mandžurski prestol. Soproga nemškega zdravnika se je mudila devet let na Kitajskem. Njen mož je tudi osebni zdravnik bivšega kitajskega cesarja in njegove soproge. Zato zdravnikova žena osebno pozna Hauana Tuna in bila je nekoč pri njem tudi na obedu. Za mizo je sedelo poleg bivšega cesarja in njegove soproge pet gostov, nemški zdravnik in njegova soproga, neki avstrijski zdravnik, asistent nemške bolnice in pa kitajski zdravnik, ki je študiral na Dunaju. Gospa Aixova pripoveduje o bivšem kitajskem cesarju zanimive reči.

Od svojega bega iz Pekinga, pri katerem mu je pomagal angleški poročnik sir Reginald Johnston, je živel bivši cesar v tiencinskem zatišju pod francosko zaščito. Kitajci v Tiencinu niso vedeli, da živi v mestu njihov bivši cesar. Star je 30 let, je evropsko naobražen, govori gladko angleško in francosko ter je redni član Country kluba v Tiencinu. V tem klubu se zbira samo odlična družba in celo žene rednih članov morajo biti posebno sprejete.

V klub je prihajal vedno elegantno oblečen in z zelenimi očali na očeh in je rad poselel klubovo plavalnico, igral tenis in hodil na vse sportne prireditve. Najbolj je pa navdušen za gledališče. Petja se je učil pri francoskem profesorju, v svoji vili ima kino in rad gleda najnovejše filme. V Tiencinu hodi k vsaki gledališki predstavi, pa naj bo angleška, francoska ali nemška. Baje je hotel postati filmski igralec in odpotovati v Hollywood. Baje se je neki diplomat v njegovem imenu že pogajal z znano filmsko družbo Metro-Goldwin.

Ni res, da ima bivši kitajski cesar več žene. Guverner Han-Hai-Lyan ima tri žene, bivši cesar pa samo eno. Njegova žena je zelo elegantna dama in zahaja v najboljše družbo in najelegančajše lokale. Zelo rada pleše, posebno tango, toda nikoli z evropskimi plesalci. Obleči se po najnovejši modi, toda njena eleganca je zmes vzroda in zapada. Tako nosi n. pr. visoke stoječe ovratnike in rokave do komolcev, a vse toaleto so iz prvih pariških salonov. V ročni torbici ji nikoli ne manjka rdečila za ustnice, niti pudra.

Biti povabljen k bivšemu kitajskemu cesarju pomeni visoko odlikovanje.

W. Aramis:

Kvalifikacija

Pozno v noč se je vračal tovarnar Solski z ženo od znanca, kjer so igrali bridge. Komaj je Solski sedel v svoj avto, je zatisnil oči in že je zadrmlal. Ko ga je žena zdrnila iz blaženega miru.

— Da ne pozabim, Meta bi te rada nekaj prosila.
— No?
— Hotela te je sama prositi, pa saj veš morala je skrbeti za goste. In tako je zaupala to zadevo meni... Meti vendar ni mogoče odreči prošnje...
— Seveda ne. Zakaj pa gre?
— Danes je bil pri njih med gosti njen datini sorodnik. Imeniten dečko baje, z najboljšo kvalifikacijo, pa že pol leta zamen išče službo...
— Takih je zdaj vse polno, draga moja.
— Toda Meta me je lepo prosila... Morda v naši tovarni...
— Niti govora ne more biti o tem! Saj začnemo kmalu odpustčati še te, kar jih imamo.
— Pa morda kje drugje. Saj imaš dovolj znanca. Če bi hotel...

nje, kajti Kitajec je sicer vljuden, toda Evropeca povabi k sebi na dom le v izrednih primerih. Gospodje so bili v frakih, dame v večernih toaletah. Servirali so nam najfinejša jedila, o kakršnih se nam niti sanjalo ni. In ni jih bilo ne konca ne kraja. Na mizo so prišla tako zvana tisočletna črna jaja, pekinške race, lastavičja gnezda, somove plavuti, sekljana prašičeva koža s čebulo, redke gobe pestrih barv itd. Mnogo jedil niti po imenu nisem poznala. Najprej so nam servirali rdeče kuhano vino, ki mu pravijo samsu, potem smo pili francoski sekt. Evropski jazz-orkester je igral najmodernejše komade. Kadili smo cigarete, kajti Kitajec nikoli ne kadil cigar. Po obedu je cesar sam navil radio, hoteli ujeti to ali ono nemško postajo, pa se mu ni posrečilo. Morali smo se zadovoljiti z angleško godbo, ki smo jo poslušali preko neke azijske postaje. Na gostiji so nam pravili, da nosi v Tiencinu, ki šteje 2 milijona prebivalcev, kito samo še 432 Kitajcev.

Zbližanje povzročilo ločitev

Da ne bo nesporazuma, moramo takoj povedati, da ne gre za politično, temveč za pustolovsko zблиžanje nekega Italijana in neke Madžarke. Madžarski listi poročajo, da sta se seznanila letos na rivijski neki italijanski častnik in neka poročena lepota iz Budimpešte, čije mož, bogat borzianec, je sedel kot slamatni vdovec lepo doma v trdnem prepičanju, da mu je žena zvesta tudi na rivijski. Italijanski častnik in madžarska lepota sta se seznanila na plaži, zблиžanje se je pa nadaljevalo v lepo opremljeni hotelski sobici. Vse bi bilo šlo gladko, da ni prijatelj lepega italijanskega častnika fotografiral njegove ljubice in pokazal fotografijo njenemu možu v Budimpešti, kjer se je slučajno mudil. Seveda ni imel niti pojma, da sedi v restavraciji z njenim možem.

Nezvesta žena je najprej zahtevala, naj ji mož odpusti, češ, da se bo sicer obesila. Toda mož ji ni hotel odpustiti, pa tudi obesila se ni. Varani mož je pisal italijanskemu častniku, naj takoj prispe v Budimpešto po njegovo ženo. Častnik je pa odgovoril, da tega ne more storiti, ker je že poročen. Mož se ej obrnil na sodišče s tožbo za ločitev zakona in podjetna žena se sedaj že ozira po drugem možu.

Prismuknjena markiza

V Parizu se mnogo govori o ločitvi markiza de Settalliera, ki zahteva, naj oblasti njegov zakon razveljavijo. Kot glavni razlog navaja abnormalnost svoje žene. Markiza pa zatrjuje, da je normalna in sklicuje se na izjave najboljših zdravnikov, ki so potrdili, da o duševni zmedenosti pri njej ne more biti govora. Njen advokat ugovarja, da ekscentričnost ne more biti razlog za ločitev zakona, kajti markiza je bila že kot dekle ekscentrična in markiz bi moral pač vedeti, koga poroči. Markiz pa ugovarja, da bi kapric njegove žene noben možki ne mogel prenašati, da pa ne vztraja na tem argumentu. Če ekscentričnost res ne more biti razlog za ločitev zakona, se lahko sklicuje na zakonolomstvo svoje žene.

Markiza pa odločno zanika, da bi bila možu kdaj nezvesta. Služinčad, ki prihaja na sodišče pričati, omenja, da je prirejala markiza v moževi odsotnosti doma prav čudne večere. Predstava »Salome« v veliki operi jo je tako prevzela, da je potem doma služinčadi pokazala, kako Saloma napol naga pleše. Služinčad je morala gledati in ploskati, markiza je pa plesala najprej zavita v tančico, potem pa čisto

— V sedanjem kritičnem položaju je to zelo težko.

— Meli na ljubo moram nekaj storiti. Pošlje ti ga kar v pisarno, da se osebno seznaniš z njim... Sicer ga pa nekoliko že poznaš.

— Jaz da ga poznam? Kdo pa je?

— Tisti svetlolasi, visoki, ki je nočoj igral s teboj bridge...

— Ah, tisti? Ta naj se pa le nikar ne trudi...

— Kako to? Baje ti hoče predložiti svoja spričevala, da spoznaš njegovo kvalifikacijo...

— Saj jo že poznam. Zaman bo ves njegov trud.

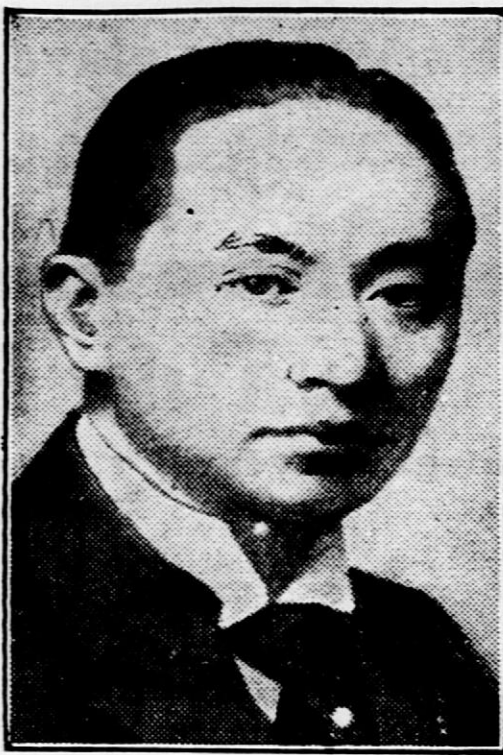
— Kako jo moreš poznati? Morda že od prej? ... se je začudila gospa Solska.

— Ne, ne. Toda zadostuje mi, kakor sem ga spoznal danes. Le pomisli: igra z menoj in izbije najmanj nasprotniku pikovega kralja, čeprav dobro ve, da jaz nimam asa. Mar more resen človek storiti kaj takega? A?

— Ne vem, toda...

— Zato pa jaz vem. Človeka s tako kvalifikacijo ne morem nikjer priporočiti. Saj vendar ne bom protiziral človeka!

naga. Ko jo je markiz nekoč zasačil pri takem »plesu lepote«, se je izgovarjala, da je navajena nastopati pred občinstvom, ki ga predstavljajo zaenkrat komornice in komorniki, pozneje bo pa že nastopila pred pravim občinstvom.

M. Wellington Koo, bivši kitajski ministarski predsednik, je postal sunanji minister nankinške nacionalne vlade

Nova ležišča radija

Vest, da sta našla Gilbert Labins in R. Gragg pri Velikem medvedjem jezeru v Kanadi bogata ležišča radija, odpira zdravniški vedi nove izgleda na zatiranje raka. Lečenje raka s pomočjo radija je bilo mogoče doslej le v omejenem obsegu, kajti vse svetovne zaloge te za moderno medicino tako važne snovi cenijo samo na 600 gramov in zato je radij tako strahovito drag. Z novimi viri bo strit monopol, ki ga ima od leta 1922 na polju pridobivanja radija belgijski Kongo.

V kanadski uranovni rudi pride na vsako tona 3 do 4 grame radija. Ker je pri Velikem medvedjem jezeru več tisoč ton uranove rude, je upravičeno upanje, da se bodo zaloge radija v dohodnem času izdatno povečale. Doslej so pridobili v Kanadi 20 ton rude in jo poslali po reki Mackenzii, kjer bodo pridobivali iz nje radij. Vsak funt te rude stane nad 6000 Din. Najdražji smaragd stane približno 250.000 Din gram, gram radija se pa ceni na dobre 4 milijone Din.

Mata Hari, slovita nemška vohunka in lepota, je bila takale nekaj dni pred usmrtenjem.

20letnica Hollywooda

V oktobru je minilo 20 let, odkar je bil v skromni kalifornijski naselbini ustanovljen prvi filmski atelje. Naselbina se je imenovala prvotno La Nopalera po kaktusih, ki jih je v tem kraju zelo mnogo. Hollywood so ustanovili španski francoskani, ki so širili pod vodstvom Juniperra Serre med Indijanci krščanstvo. V štiridesetih letih preteklega stoletja je dobila naselbina ime Hollywood in sicer po gozdčku z ogromnim kamenitim križem, ki ga je postavil španski guverner iz Los Angelesa.

Še pred 30 leti so prevladovali med prebivalci Kitajci, napol divji mehiško-indijanski mešanci, pastirji in lovci. Mesto samo sploh ni bilo znano.

20. okt. 1911 je postal za Hollywood zgodovinski dan. Prvi filmski atelje je bil pa zelo primitiven, kajti filme so izdelovali med zaprašenimi varietetnimi kulisami pod starim kozolcem. Na istem kraju stoji zdaj ogromen filmski atelje podjetja, ki je tako skromno začelo svoje delo. Toplo podnebje je kmalu privabilo tudi druge podjetnike. Južna Kalifornija je idealen kraj za filmsko industrijo. Tu je vse polno romantičnih koticov, morje, gore, pustanje, ledeniki, reke, gozdovi, skale, skratka vse, kar se rabi v filmu. Hollywood ima 345 solčnih dni v letu tako, da lahko izdelujejo filme nepretrgoma.

Skoraj neverjetno je, kaj je napravil razmah filmske industrije iz tega mesta. Leta 1911 je štel Hollywood 35.000 prebivalcev, ob koncu leta 1927 pa že nad 150.000. Zdaj je v mestu 20 velikih študij, last 250 filmskih družb. Te družbe plačujejo igralcem in usluž

bencem na teden nad 1.300.000 dolarjev plače in honorarjev. Okrog 30.000 ljudi živi v Hollywoodu samo od filma.

Proletarizirana bolgarska inteligenca

Hude skrbi dela bolgarski vladi vprašanje proletarizirane inteligence. Bolgarija, ki šteje samo 6 milijonov prebivalcev, ima zdaj nad 10.000 visokošolcev; približno polovica jih študira v Sofiji, druga polovica pa v inozemstvu, posebno v Franciji, kjer je okrog 1200 bolgarskih študentov. Po zadnjem izkazu brezposelnih je v Bolgariji nad 6000 brezposelnih z akademsko izobrazbo, s srednješolsko nad 12.000, brezposelnih učiteljev pa 2000, a učiteljska pošljejo vsako leto v praktično življenje 1600 novih učiteljev in učiteljic.

Ti podatki so tem bolj presenetljivi, ker Bolgarija pred 50 leti svoje inteligence skoraj sploh ni imela in je bila prisiljena vabiti v službo tujce, posebno Čeha. Zdaj pa dela mnogo bolgarskih intelektualcev z višjo izobrazbo po rudnikih. Prosvetni minister Muravjev namerava otvoriti 600 novih ljudskih šol v krajih, kjer jih je prejšnja vlada zaprla, in s tem bi bila brezposelnost med učitelji deloma odstranjena. Iz državne službe namerava vajo odpustiti vse nad 60 let stare uradnike. Poleg tega odpuste tudi 5000 mlajših uradniških moči, v prvi vrsti vse ženske, če s svojim zaslužkom ne preživljajo rodbine. Večina bolgarske inteligence živi v zelo slabih razmerah in je dostopna komunistični propagandi. Od tod tudi velik uspeh neodvisne delavske stranke, ki je dobila pri zadnjih volitvah nad 170.000 glasov in ima v parlamentu namesto prejšnjih štirih 31 poslancev.

Spominska plaketa, ki so jo podarili francoski veterani v Ameriki maršalu Petainu. Na marmornati plošči so vrata trdnjave Verdun, spodaj počez maršalsko geslo in razni napisi.

Premoženje Alfonza XIII

Španska ustavodajna skupščina je sklenila zapleniti vse premoženje bivšega kralja Alfonza XIII. Grof Romanones je izjavil, da je ta del obsodbe najtežji. Čeprav je bilo takoj po revoluciji zaplenjeno vse premoženje bivšega kralja, kolikor je bilo oblastem znano, še zdaj ni mogoče dobiti točnega pregleda o kraljevih premoženjskih razmerah. Zadnjo cenitev imetja bivšega kraljevskega doma je objavil 31. avgusta 1929 takratni španski finančni minister. On je cenil kraljevsko imetje na 84.974.171 pezeta, ali v našem denarju skoraj 400 milijonov Din. V tem je bilo zapopadeno imetje med tem umrle kraljice matere in vseh drugih članov kraljevske rodbine.

Osebnostno premoženje kralja Alfonza so cenili na 26.188.850 pezeta. Večina tega premoženja je bila naložena v inozemskih papirjih v francoskih, angleških, holandskih in švicarskih bankah. Kralj Alfonz je imel večino delnic Banco Hipotecario Argentine, deležev argentinske vlade na Shell Transport Company, Union Pacific Railroad, rudnikov Rio Tinto, mednarodne družbe spalnih vozov itd. Ta del kraljevega imetja je ostal v republiki nedosegljiv. Pač je pa lahko zaplenila kraljev delež na madridski podzemni železnici in njegove gradove, zlasti grad Magdalena v Santaderu, grad Miramare v San Sebastianu in grad na otoku Cortega v provinci Pontevedra. Samo kraljeve gradove so cenili na 35 milijonov Din.

Na plesu.

— Strašen okus ima ta ženska! Tako se je obeljala, da bi je ne mogel spoznati niti lastni oči!

— Saj je že dolgo več ne pozna.

Kitajski general Ma-chan-san, ki je bil v Mandžuriji s svojimi četami poražen.

Boj proti spalni bolezni

Skupina učenjakov univerze v San Franciscu se pripravlja na zelo zanimive poskuse, ki bo od njih odvisno uspešno lečenje ene najstrašnejših bolezni, kar jih pozna človeštvo. Gre za zatiranje spalne bolezni. Poskuse bodo delali s krvjo krokodila, ki ga je pripeljal prof. Torrance iz tropičnih krajev Afrike. Učenjak je ujel v Afriki dva mala krokodila in jima takoj cepil z arodne spalne bolezni. To je bil edini način, da je lahko varno prepeljal v Ameriko zoročene te strašne bolezni. En krokodil je podlegel spalni bolezni, drugi, ki jo je srečno prebolel, bo pa služil učenjakom za eksperimentiranje.

Poskuse bodo delali v zavodu za tropične bolezni pri univerzi v San Franciscu. V krokodilovi krvi ohranjene zoročene spalne bolezni hočejo vzbrizgati v žile drugim živalim. Oboleni živali bodo potem lečili s pomočjo posebnega sera in potek bolezni bodo točno beležili. Namen teh za znanost zelo važnih poskusov bo ugotoviti, ali je sploh serum, ki se lahko z uspehom rabiti proti spalni bolezni.

Dober želodec

Viktor Hugo je bil tudi odlični sladkosec, ki bi ga sedaj le malokdo prekosil. Pojedel je lahko naenkrat velik kos pečenke in jo zalil z dvema ali tremi steklenicami dobrega vina. Na svojo okolico se ni prav nič oziral in večkrat je bil kriv, da so se povabljenke dame priporočile in odšle, ker so se njegove požrešnosti naravnost prestrašile. Morske rake je jedel kar cele, posebno rad je pa imel račje klesče, ki jih je razgrizel kar na kašo.

Njegova najljubša jed je bila pašeta gribouillis, ki si jo je sam delal in jo tudi sam krtil. Sestavljena je bila iz najrazličnejših jestevin, ki so bile tisti dan baš na jedilnem listu. V njo je stlačil pečeno, kuhano in praženo meso, najrazličnejšo zelenjavo in sočivje, krompir, omako itd. Končno je prišlo v pašeto še jajce, potem je pa vse skupaj dobro premešal, polil z oljem in kisom, posol s poprom in z veliko slastjo pojedel. Marsikomu bi se obračal želodec že pri pogledu na to kolobocijo, Hugo jo je pa z največjim užitekoma jedel. Po taki pašeti je pojedel še v vino namočeno pomarančo in želodec mu ni nikoli protestiral.

Aforizmi

Slaherni človek absolvirja življenjsko šolo, nekoliko prepozno, vendar pa dovolj zgodaj, da lahko še spozna, kako se je vse življenje motil.

V vsakem človeku je nekaj dobrega, a samo tako dolgo, dokler v to dobro veruje še kdo drugi.

Če bi vsi ljubili dečo, bi cenili človeka bolj kot denar.

Posameznik smatra dolžnost do družbe za posebno zaslugo, družba pa zasluge posameznika za dolžnost.

Vsak hoče veljati za najpametnejšega, nihče se pa noče ravnati po nasvetu, naj bo pametnejši.

Slava je marsikomu zmešala glavo, dočim je ponižanje in trpljenje izmudrilo že cele narode.

Hinavca spoznaš po izbranih besedah, resnicoljubnega človeka pa po sirovosti.

Vsak človek je že po naravi slepar. Največkrat slepi samega sebe.

Starci smatrajo starost za čast, mladina pa za onemoglost.

Pravijo, da je ljubezen bolezen, je pa tudi univerzalno zdravilo.

Kdor hrepeni po svobodi, se ne sme preveč potegovati za njo.

Časi se izpreminjajo.

Mati: V teh letih sem bila že zdavnaj omožena, ti pa še vedno čakaš!

Hčer: Časi se izpreminjajo, moram še nekoliko počakati, da se pomladim in saj veste, da imamo ženske zdaj že bolj profinjene okuse kot so ga imele naše matere ter je izbira težavnejša.

Tečaj moderne prehrane

Poskusna večerja je pokazala, da se da sočivje in sadje s pridom porabiti za okusna in tečna jedila

Ljubljana, 28. novembra. V popolnem razumevanju potrebe, da je naša prehrana potrebna reform, je Nabavljalna zadruga uslužbenec dr. železnice za železničarske žene in hčere pripravila v moderni kuhinji nekdanje restavracije v Ljubljanskem dvoru tečaj, ki se je pričel 12. oktobra in bo trajal do pričetka januarja, ko se prične drugi tečaj. Udeležuje se ga 18 gojenk, a vodi ga prvobornateljica za pametno in nepretrgano reformo

vzbujajo apetit in pospešuje prebavo ter je zlasti priporočljiva za zdravstvenih ozirov, kakor se je strokovno izrazila gojenka-medica pri kritiki, ki je sledila večerji kakor manevru. Izvrstna je bila pesna juha, ki sem se je pa hudo prestrašila, ker sem mislila, če ni morda iz rdečila za ustnice, pri pokušnji se je pa izkazala za osvežujoči ruski boršč brez zelja in svinjine. Ker je tečaj po svojem koledarju vedno dan naprej, smo imeli snoči petek

Med gojenkami sede od leve na desno: g. Ponikvar kot zastopnik Nabavljalne zadruge dr. žel. g. Seher, predsednik Društva za rejo perutnine, voditeljica tečaja gđ. ravnateljica Jerica Zemljanova, učiteljica Gospodinske šole na Mladiki gđ. Marjeta Prašnikarjeva in vodja železničarske menze g. višji kontrolor Jože Furlan.

prehrane, naša prva strokovnjakinja gđ. Jerica Zemljanova, ravnateljica Gospodinske šole na Mladiki, ki je obenem upraviteljica dvorne kuhinje, pomaga ji pa pri poučevanju gđ. Marjeta Prašnikarjeva, učiteljica Gospodinske šole na Mladiki in strokovnjakinja za sladice, ter g. Seher, predsednik Društva za rejo perutnine, prav posebno pa vse podpira višji kontrolor g. Jože Furlan kot vodja železničarske menze, ki je tečaju gostoljubno odstopila lepe in udobne prostore.

Tečaj je prava kuharska šola, kjer se gojenke seznanjajo pri teoriji tudi z vsemi novodobnimi problemi in principi prehrane, da bodo mlade gospodinje poučene tudi o vseh vprašanih higijeni in kuharske kemije, obenem bodo pa izvrstne in tudi praktične in varčne kuharice, ki bodo znale pripravljati najbolj zdravo in tudi okusno hrano. Omeniti moramo, da se voditeljica tečaja gđ. Jerica Zemljanova ne vema za ekstremno, takorekoč špitalsko moderno prehrano, ki skoraj popolnoma izključuje meso in zahteva le surovo hrano, temveč priporoča v resnici zdrava in tudi okusna jedila.

Da je temu res tako, so se snoči preverili in z največjim zadovoljstvom tudi pohvalno konstatirali gostje tečaja g. direktor dr. žel. dr. Borko s soprogo, Fran Gregorič, višji svetnik gener. direktorje v Beogradu, višji svetnik Fran Planinšek, načelnik mariborske postaje Jože Mohorko, direktor Anton Jug za Mladiko in nekaj drugih funkcionarjev Nab. zadruge in menze, ko so jim gojenke tečaja pripravile kot prvi poskus svojega znanja po modernih principih pripravljeno večerjo, ki je pa za gojenke pomenila le potrebno praktično vajo.

Same mlade in luštne gojenke, z večine vsem korajžnim fantom z vsemi znameniti gospodinjstva podkovane in zato najtoplejšega priporočila vredne kandidatke za zakonski stan, so najprej servirale sadno ploščo, na prvi pogled garniranemu in z gorčico začinenemu liptavcu podobno iz samega surovega sadja pripravljeno in z medom oslajeno jed, ki

Nekaj receptov

Ker se naše gospodinje za ta moderna, zdrava in okusna jedila gotovo zanimajo, smo naprosili gđ. ravnateljico Jerico Zemljanovo, ki nam je prav rada dala naslednje recepte.

Pesna juha-boršč. Na masti prepraženi zrezani čebuli pridenemo olupljene in na tenke rezance zrezane rdeče pese, zalijemo nato z zelenjarno juho ter parimo. Ko je pesa napol mehka, pridenemo nekaj žlic sadnega kisa in nekoliko na debelo zrezanih listov zelja, ki smo jih skuhalj posebej. Posebej pripravljenu lahkemu prežganju pridenemo mehko peso, odišavimo juho po okusu, pridenemo paradižnika in prevremo. Tik pred serviranjem pridenemo juhi

dobro kisle smetane in toliko pesnega soka, kolikor ga iz dveh nastignanih pes iztisnemo skozi prtič, da je juha temnordeča.

Zelenjadni zrezki. Osminko litra mleka in 4 dkg masla zavremo, primešamo 8 dkg moke in kuhamo nad ognjem hitro, da se zgosti in loči od posode. Ko se napol shladi, primešamo dve jajci in odišavimo s sesekljano čebulo, česnom in s precej zelenega peteršilja, ki smo vse prepražili s koščkom masla. Nato pridenemo eno na kocke zrezano in pasirano korenje, nekoliko parjenega sesekljane ohrvota ali zelja, za okus tudi žlico gobic, po okusu osolimo in postavimo na hladno, da se strdi. Nato oblikujemo zrezke, paniramo jih in ocvremo na olju ter jih serviramo s salato.

Veliko radost vam oznanjamo

Ljubljana v pričakovanju največje senzacije zadnjega časa

Ljubljana, 28. novembra. Njega dni sta živila Adam in Eva v raj. Menda sta se kar dobro počutila, četudi jima je dišal še prepovedani sad. Nekoliko pozneje, ko zemlja ni bila več raj, vendar so pa še izvoljeni jedli kruh v potu svojih obrazov, tudi ni bilo baš napačno na zemlji, okrog katere se je moralo vse vrteti, ki je bila pokrita s prekrasnim, z zvezdicami okrašenim krožnikom, in je bilo vse veselstvo le zaradi človeka.

Toda človeštvo je do današnjih dni preživljalo zlate čase. Med svetovno vojno so bili sicer železni — papirnati, vendar si nismo še preveč pokvarili z njim železcev.

Tako smo srečno doživeli 20. stoletje. Na Adama in Evo smo že zdavnaj pozabili, da o rajni niti ne govorimo, ostal nam je samo še prepovedani sad, okrog zemlje se vrti samo še luna, okrog človeka pa nihče več, pač pa se je začelo vrteti njemu. Časi so se temeljito izpremenili, niso več ne zlati, ne železni pač pa moderni.

Toda jezik se mu naj posuši. Črnilo mu naj izhlapi, kdor bi se hotel spodtakniti nad moderno dobo. Veselite se in radujte, vam ključemo, kajti veliko senzacijo vam oznamamo. Kaj tisto njega dni? Le počakajte — prihodnje dni.

Torej zopet lahko govorimo o raj, o pravem raj, na zemlji, ter posvetimo nekaj besed še Ljubljani, kajti raj se nam obeta v naši prestolnici.

O naši preljubi Ljubljani zadnje čase malo govorimo, kot da je popolnoma zapala. Ne o blatu, o megli, kulturnih bojih, žegnanjih, regulacijah, senzacijah, kanalizacijah — sploh o ničemer se nihče ne spozabi, le o nenaravnosti se kolica nekaterim še vedno od časa do časa. Časopisje, ki je prej igralo svojo najčastnejšo vlogo, da je tolažilo ljudstvo ter bobnalo o napredku, se zdaj bavi predvsem z raznimi akcijami in ptičjimi pomenki. Zalostno, kaj ne, da se nihče ne zaveda veličine časa in še imenitnejših dogodkov, ki neizprosno sledijo. Nihče neče proslaviti početne mesa na našem trgu. Nihče se ni znanstveno ugotovilo, da so se železci Ljubljancem skrčili za dobrih 80%, čeprav je na dlani, da večini meščanom ni treba več jesti, saj ničesar več ne kupujejo. Nismo še razodeh tega epohalno važnega dejstva svetu, ki je vendar neprecenljive vrednosti glede na gospodarsko krizo. Biološki bi naj ta pojav dobro proučili, da bi tudi ostali ljudje po svetu lahko obesili železce na klin.

In še drugih senzacij je toliko, majhnih in velikih, debelih in mastnih — pa jih niti pes ne povoha, menda se pravi temu kulturno mrtvilo, senilitost ali kako drugače učeno. Zato je bil res zadnji čas, kot vidite, da smo zastavili pero. Če bomo molčali, se lahko še kaj drugega počnem poleg mesa, proračun se zniža, kislota zelje in klobase izgube svojo tradicionalno ceno in sploh se lahko zgodi kaj strašnega. Res je v zraku nekaj zločestega, po

Nadevane kolerabe. Kolerabice izvotimo in skuhamo v osoljenem kropu. Med tem prepražimo na 5 dkg masla ali dveh žlicah olja in 2 dkg zrezane slanice precej zrezane čebule, peteršilja, česna in sesekljanih gobic, ki jih zalijemo z nekoliko mleka ter parimo do mehkega, da se zoget zgoste. Ko pridenemo še 1—2 žlici drobtinice in se to zgosti, ohladimo ter umešamo 1—2 jajci, 2 žlici kisle smetane ter s tem nadevamo kolerabice. Nato prepražimo na žlici olja 2 dkg moke, zelenega peteršilja, zalijemo z zelenjarno juho toliko, da stoje kolerabice v tekočini, v katero jih postavimo tesno drugo poleg druge in jih parimo pokrite. Pred serviranjem jim prilijemo nekaj žlic smetane.

dá vitko in elegantno linijo!

V zalogi trdke

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

Slovinci v Ameriki

Poročali smo že o avtomobilski katastrofi, pri kateri se je smrtno ponesrečil Janez Kastelic iz Puela. 30. oktobra sta se brata Janez in Josip Kastelic z Josipom Znidaršičem in Antonom Bizjakom odpeljala v Canon City, Colorado. Vsi štirje so iskali dela. V temi so se vračali domov, sredi ceste je pa stal velik tovorni avto brez luči, ki ga niso opazili in so zavozili vanj. Janez Kastelic se je ubil, ostale tri so pa morali prepejati v bolnico v Puelu.

26. septembra so v kraju Ely, država Minnesota, pokopali Ivano Mrhar, rojeno 1. 1868 v Dolenji vasi pri Ribnici. Zapustila je pet sinov in tri hčere. — V Jolietu se je v židani smrtno ponesrečil 58-letni France Gregorščak. — V Indianapolisu je umrl 28-letni Paul Zani.

Zrtev avtomobilske nesreče je postal tudi Anton Mlinar. Pri narambolu dveh avtomobilov ga je vrglo z voza in je priletel z glavo na tla, si prebil lobanjo in je po dnevi v bolnici umrl. Pokojni je bil doma iz Zirov, star je bil 39 let. V Ameriki je bival že 22 let. Zapustil je ženo, hčerko in sina. — V Midwayu je pijan avtomobilist zavozil v Ivano Urbančičevo, ki se je vračala z možem in sinom z obiska pri sorodnikih. Nesrečnica je bila takoj mrtva. Pokojna je bila doma iz Stare Sušice na Primorskem. V starem kraju žive še njeni roditelji ter več bratov in sester.

V kraju Yellow Jacket, država Michigan, se je v rudniku težko ponesrečil Josip Weiss. Prepeljal so ga v bolnico, kjer so mu amputirali nogo. — V Johnstownu je umrl Jakob Bajc, star 73 let. Pokojni je bil doma z Unca pri Raketu. Za njim žalujejo žena in dva sinova. — V New Yorku je umrl Josip E. Pogačnik, tajnik Slov. samostojnega društva. Star je bil 30 let, v Ameriki je bival 29 let. — V Calumetu, država Michigan, je umrla Marija Simca, stara 49 let. Zapustila je moža in 9 otrok. — V Chicagu je umrla 21-letna Alojzija Medem, ki je podlegla jetiki. Zapustila je moža in otroka. — V kraju Manistique država Michigan, je 29. oktobra umrla Helena Frankovič, stara 67 let. Zapustila je moža, štiri hčere in dva sina. Pokojna je bila doma iz vasi Nova Lipa, fara Vinica pri Črnomlju. V Manistique je živela 40 let.

Emile Gaboriau;

98

Vampirji velemesta

Roman

Na drugi strani pa potrebuje vsaj soliko denarja, da se bo mogel preživljati, a izposoditi si ga od barona de Breulha bi ne hotel... Poleg tega, če bi naenkrat pustil delo na stavbi, bi se zdelo ljudem sumljivo.

Andre je spoznal, da bo še najpametneje povedati vse Gandeluu.

Bilo je ob devetih jutraj, ko je prišel Andre k bogatemu podjetniku. Prvi, ki ga je zagledal na dvorišču, je bil mladi Gaston.

Stal je držeč obe roki v žepu naslonjen z rama na vrata stajal v opazovalni hišici, kako se suče okrog konj.

Andre se je spomnil na večerjo pri Rozi in ni si mogel kaj, da bi ga ne pozdravil. Mladi Gaston je bil baš dvignil glavo.

— Oho! — je vzkliknil s svojim tenkim glasom, — evo ga našega umetnika!... Ste namenjeni k mojemu očetu?

— Da... Če je doma...

— Seveda je. In če se vam posreči govoriti z njim, imate več sreče nego jaz, edini njegov dedič!... Papa je zelo slabe volje... Zaklenil se je in noče mi odpreti!

— Gotovo se šalite...

— Jaz? Kaj še! Govorim resno... Papa ni zadovoljen... Ah, ali bi mi ne mogli posoditi deset tisoč frankov? Dal bi vam za nje na dan svoje polnoletnosti dvajset tisoč, — je pripomnil hitro, da bi podprl svojo prošnjo.

Andre ga je presenečeno pogledal.

— Moram vam priznati, gospod, — je začel...

Toda mladenič mu je brž segel v besedo:

— Razumem! Odveč bi bilo karkoli priznavati... Pa sem res tepec! Umetnik. Če bi premoogli deset tisoč frankov, bi ne stali tu... Toda meni je ta denar nujno potreben in moram ga dobiti. Podpisal sem Verminetu menico, a on ne pozna šale... Poznate Vermineta?

— Ne, to ime slišim prvič.

— Ta je pa dobra!... Od kod pa prihajate, da ga ne poznate? Verminet je ravnatelj Eskompinega zavoda, prijatelj. Dober človek. Denarja mi je bilo zmanjkalo in takoj mi ga je dal... Sa-

mo to me malo jezi, da sem na njegov račun vpisal ime nekoga drugega.

Pri tem naivnem priznanju se je Andre zdrl.

— Kaj ne veste, da je to ponarejanje podpisov? — je vzkliknil.

— Meni se ne zdi, ker bom plačal...

Sicer pa, denar sem potreboval za Van Klopna... Upam, da poznate Van Klopna. Ah, kako zna ta človek obleči žensko! Naročil sem pri njem tri obleke za Zoro... Sicer je pa vsega kriv papa... Zakaj me pa naganja v to?

Ta čas je prišel iz hiše sluga.

— Gospod, — je dejal Andreu, — gospod je vas videl skozi okno svojega kabineta in prosi, da pridete k njemu.

— Ze grem, — je odgovoril Andre.

Segel je mlademu Gastonu v roko, rekoč:

— Ne smete obupati!

Toda Gaston ga je zadržal.

— Cujte, — mu je zašepetal, — če boste govorili z mojim papanom, mu omenite, da ste me videli. Vas ima rad, visoko vas ceni. Povejte mu, da si nameravam pogratiti kroglo v glavo... Naj le pusti Zoro pri miru in mi da toliko denarja, da bom lahko plačal Verminetu, kar sem mu dolžan, pa bom storil vse, kar bo hotel.

XXII.

Ko je prišel Andre h Gandeluu je ostrmel nad njegovim prepadnim obrazom in potrtostjo. Videti je bilo, da je plakal.

Čim je pa vstopil Andre, se je podjetniku zjasnil obraz. Vstal je in izpregovoril z otočnim glasom:

— Ah, to ste vi! Vašega prihoda sem vesel. Blagoslovljeno bodi naključje, ki je vas privedlo k meni.

— Prihajam k vam s prošnjo, gospod, — je dejal Andre tiho.

— Ah, spomnili ste se me!... To me veseli... Dajte mi roko, Andre, iskreno, prijateljsko roko rad čutim v svoji... Govorite!

Andre je za hip omolknil.

— To je tajna mojega življenja, gospod, — je dejal končno nekam svečano; — da, tajno vam hočem zaupati.

Gandelu ni odgovoril, temveč se je potkal s pestjo po prsih in to je pričalo o diskretnosti glasneje od vseh priseg.

Andre ni več okleval, zamolčal je samo imena, vse drugo mu je pa povedal brez prikrivanja ali olepšavanja; pravil mu je ganljivo in preprosto zgodbo svoje ljubezni, svoje častihlepnosti, svojih nad in nazadnje mu je pojasnil svoj trenutni položaj.

Ko je bila njegova povest končana, je Gandelu vprašal:

— Kaj morem storiti za vas?

— Dovolite mi, gospod, da odstopim poverjeno mi delo enemu svojih prijateljev. Na videz obdržim vodstvo dela in nadzorstvo nad njim, v resnici bom pa samo delavec. Ta kombinacija mi omogoči svobodno razpolaganje s prostim časom, obenem pa zaslužiti z dopoldanskim delom baš toliko, da se bom lahko preživljal.

— In s to prošnjo prihajate k meni?

— Gospod!

— Molčite! — je dejal podjetnik.

Hitro je vstal, odprl veliko železno blagajno v kotu kabineta, vzel iz nje sveženj bankovcev in jih položil pred Andreja.

— Za vojno je treba denarja, mnogo denarja, — je dejal. — Evo ga... O, le nikar ne delajte kislega obraza!... Vrnite mi ga, kadar boste hoteli.

Postrežljivost tega dobrega in poštenega moža, ki je pozabil na lastne križe in težave, da je skrbel zanj, je Andreja do solz ganila.

— Ne potrebujem denarja, gospod, — je začel z ginjenim glasom, — saj sem nekaj prihranil.

Gandelu je pa zamahnil z roko, rekoč:

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzno naročila, predloži in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter naka zila v tu- in tuzemstvo safo - depozita itd. itd. itd.
Brzojavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2806.

> Mali oglasi <

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vročarja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

ČISTOKRVNEGA PSA
braka-jazbečarja, 4 mesece star, kupim. Cenj. ponudbe z obširnimi opisi in zadnjo ceno na naslov: Rudolf Zupan, Mojstrana. 3310

ČEVLAJSKEGA VAJENCA
z 1 ali 2 meštanskošolskimi razredi, poštenih staršev, z vso oskrbo v hiši sprejme Ivan Jazbec, Radeče. 3309

MED
cvetlični in jelkov, domači pridelek, prodam. Pišite dopisnico, da vam prinesem vzorec. Naslov: Gašperlin (pri Dolinšku), Illova 5, Ljubljana. 3312

HISO ALI VILO
visokoprtilično, s 4—6 sobami, kopalnico, vsemi pritliklinami in večjim vrtom kupim v centru Ljubljane ali v šiški. Ponudbe na naslov: R. Zajc, Sevnica ob Savi 118. 3308

VSE ČASOPISE
in inserate naročate najugodnejše pri Hinko Saxu v Mariboru. Časopisi se dostavljajo na dom takoj po prihodu. 121/L

UGODNO NAPRODAJ
razno pohištvo, kakor: postelje z modroci, omare, mize, stoli, zrcala itd. Ogleda se: Marija Derganc, Komenskega ulica 16, prtiličje. 3305

JUTRI in 1. DECEMBRA
Gašper gledališče. Začetek ob 8. uri popoldne. Tudi Miklavž, parkelj in angelji bodo prišli v prostore »Tribune« izbirati — »Tribuna« izdelke. Kdor pride, vidi zastoj! — »Tribuna«, tovarna dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 3315

FRANCOSKI, NEMSKI,
angleški, češki, vsi domači ter inozemski dnevniki, ilustrirani tedniki pri Hinko Saxu v Mariboru. — Podružnica »Slovenskega Naroda« in »Službenega lista«. 116/L

Gospodje!
Moderni, praktični za zimo in potovanje so kratki suknjiči (mikado). Iz vaše stare suknje vam ga za Din 300.— napravi in obrne

VALLET EXPRES,
Mestni trg 5/II 3244

250 DINARJEV DNEVNO
zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem kraju! — »Kosmos«, Ljubljana, poštni predal št. 307. — Znamko za odgovor!

ČE RABITE DOBRE INŠTRUKTORJE,
prevajalce iz vseh jezikov, risarje, prepisovalce, reklamisti dela in podobno, se obrnite takoj na AKADEMSKI URAD DELA, univerza - Ljubljana. — Preskrbel vam bo takoj točno in zanesljivo moč. 3316

LEPE JASLICE
cenen domači proizvod, posamezne sv. družine, sv. 3 kralje, pastirke, ovčice, razne lipe iz žgane glinice dobite letos pri M. Mihelič, Ljubljana, Šelenburgova ulica (nasproti kavarni »Zvezda«). — Istotam cenena izbira Miklavževih daril. 3311

Modroce
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROB
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 114/L

STANOVANJE
obstoječe vsaj iz dveh sob z vsemi pritliklinami, sigurno snazna, išče boljša družina, najraje v Spodnji šiški v bližini osnovne šole. Stalen in točen plačnik. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Čisto stanovanje 3254«. 3315

Čopice
vseh vrst, zimnate metle, razna omela, najrazličnejše ščetke vseh velikosti izdeluje najceneje

Hinko Šimenc
KONGRESNI TRG ŠTEV. 8 (poleg kino Matic) 29/L

ŽIMO
za modroce od najcenejše do najfinejše po tovarniških cenah prodaja

RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marijin trg št. 2

POZOR! NA OBROKE!
PRESKRIBITE SI ZA ZIMO predpečnike in štedilne grelce pri Franc Kosmač, Ljubljana, Jeranova ulica 5. 113/L

POHIŠTVO
Lepe spalnice Din 2.500.—
Omare > 450.—
Postelje > 250.—
Nočne omare > 130.—
Kuhinjske oprave > 1.000.—
Kuhinjske kredence > 500.—
Vse drugo pohištvo se dobi najceneje. Sprejemajo se vsake vrstne naročila in popravila — pri mizarstvu »Sava«, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 18.

BUKOVA DRVA
TRBOVELJSKI PREMOG pri tt. »KURIVO« LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 33 (na Balkanu) Telefon 34—34

Klavirji!
pianini
Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta št. 7 (vogal Beethovnovne ulice)

Nov poklic
za dame in gospode z uredbo strojnega pletenja doma. Zajemčen zaslužek okoli 1500 Din mesečno, ker spleteno blago prevzemamo, plačujemo za pletenje in dobavljamo prejo za pletenje. Pišite še danes na: Jugoslavenska Rudolf Mosse d. d., Zagreb, br. 34, Jelačičev trg 5. 3161

Daj — Dam

Hočete si sami postreči? Ali Vas postrežemo mi!

Kje?

V našem najmodernejšem higijenično urejenem bifeju si cenjeno občinstvo lahko postreže samo avtomatično ali pa pri odprtem bifeju, kjer so na razpolago najizbranejša vina, pivo, likerji, delicatose, slaščice, pecivo, sandwichi itd. ter celo cigarete in cigare.

Sprejemajo se tudi naročila na sandwiche, večerne plošče, hors d'oeuvre za veselice, koncerte, ples, domače prireditve, poroke, krstne slave itd.

Za obilen obisk se vujudno priporoča

Avtomatični bufet
Daj - Dam

ALEKSANDROVA CESTA — PALAČA »VIKTORIA«

Daj — Dam

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Aleksandrova cesta 5

Moderne plesne se lahko naučite doma

ako si pri nas izposodite ravnokar dospel plesne komade. Dobite lahko tudi gramofon.

Izposojevalnica je tako nizka, da se boste čudili!

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi

RAJKO TURK

carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). — Revizija pravičnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Bombažna finopredilnica

v inozemstvu (10.000 vreten) se prav ugodno odda proti ustreznim soudeležbi in hipotekarni varnosti. Zeli se event. priklop k že obstoječi tkalnici. Vsa naprava se pa tudi proda proti gotovini ali zavarščini kupnine. Interesenti naj se javijo pod šifro W 12942 na Publicitas (Zürich) Schweiz. 3188

Najboljši brnski blagovi

Zajemčeno čistotnost moške in damske blagove zadnjih novosti za jesensko in zimsko sezijo razpošilja starorenomirana zaloga tvornice sukna SIEGEL-IMHOF, BRNO Palackého tř. 12, Československa. Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolednejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoj in poštnine prosto.

Lovske puške, floberte, brovning pištole, lovsko in ribiške potrebščine

F. K. KAISER, puškar
LJUBLJANA, Kongresni trg 9

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti Din 7.—, Stenski prti rdeče ali modro obrobljeni Din 10.—, prtički od 1.— Din naprej, blazine, milie itd. Novi vzorci, čisti tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Vezenje zaves, perila, monogramov, entlanje, ažuriranje. »Breda« žepni robci komad Din 2.—, beli in barvasti batist žepni robci vezeni komad Din 6.—.

1000 Din plačam

ako vam »Radio Balzam« ne odpravi: kurjih oces, bradavice, trde kože, bul itd. — Prosim še 1 lonček R. B. Z učinkom sem zelo zadovoljen. S spoštovanjem: Demetrius Glumac, kotlarstvo, Maribor, Aleksandrova ulica 33. — Zahtevajte povsod samo: Radio Balzam. — Po pošti: 1 lonček Din 10 (predplačilo) na povzetje Din 18.—, 2 lončka Din 28.—, 3 lončki Din 38.— pošlje:

R. COTIČ, Ljubljana VII.,
KAMNJSKA ULICA 10 a.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

PREMOG

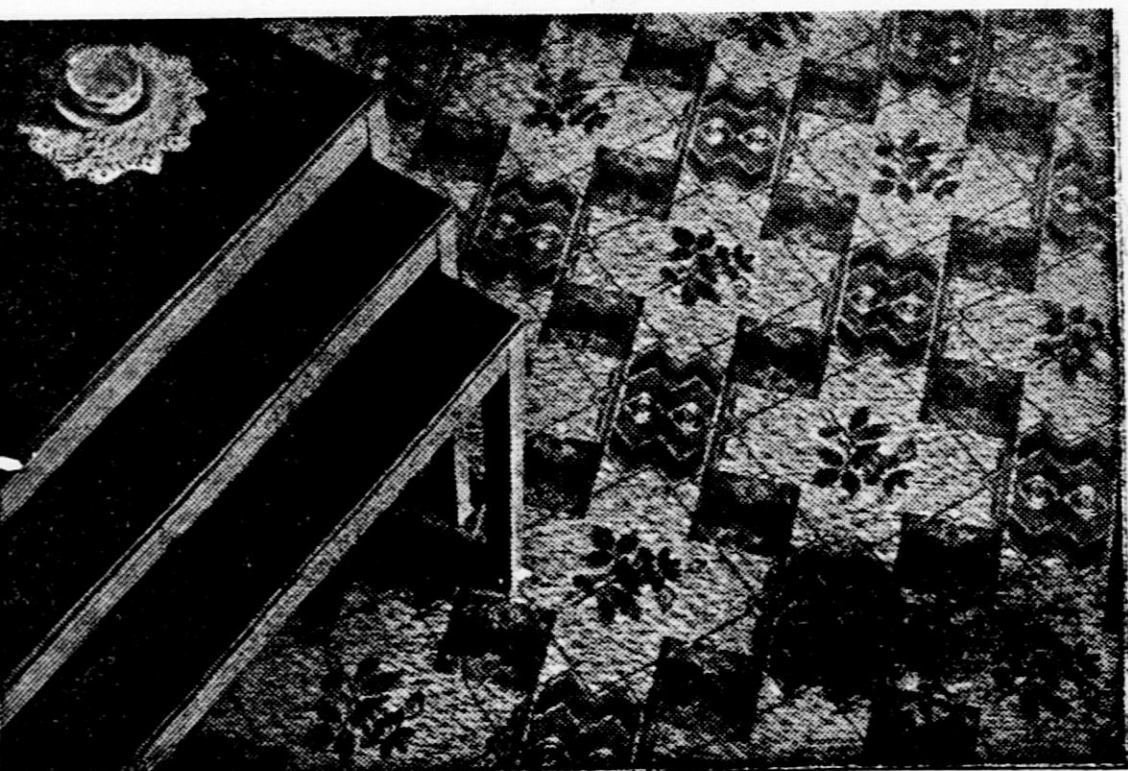
tomači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

KOVAŠKI PREMOG vrst vsih

KOKS livarniški, plavžarski in plinski

BRIKETE

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 15/L

LINOCEJ

»veliki izbiri priporoča turška

A. & E. SKABERNÈ, LJUBLJANA

Za damske plašče
Najnovejšo vzorce in veliko izbiro ter najfinejše angleško in češko blago za obleke in

zimske suknje
nabavite najugodnejše v specialni trgovini sukna

Novak, Ljubljana
Kongresni trg št. 15 (nasproti Nunske cerkve)

Prvovrstno blago in najceneje.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Telefon št. 30—30.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, in lombardira državne vrednostne papirje.

Dunajska cesta št. 31 (Hiša Zidarjevih dedičev)

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvarja tekoče in žiro račune. Izdaja kaviče in garancijska pisma.

Račun poštne hranilnice št. 14.003.

Podružnica: Sarajevo

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.